Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

►**B** **EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2006/126/EB**

2006 m. gruodžio 20 d.

dėl vairuotojo pažymėjimų (nauja redakcija)

(Tekstas svarbus EEE)

(OL L 403, 2006 12 30, p. 18)

iš dalies keičiama:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
►**M1**	2009 m. rugpjūčio 25 d. Komisijos direktyva 2009/113/EB	L 223	31	2009 8 26
►**M2**	2011 m. lapkričio 28 d. Komisijos direktyva 2011/94/ES	L 314	31	2011 11 29

pataisyta:

►**C1** Klaidų ištaisymas, OL L 249, 2011 9 27, p. 27 (2009/113/EC)

▼B

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2006/126/EB

2006 m. gruodžio 20 d.

dėl vairuotojo pažymėjimų (nauja redakcija)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 71 straipsnį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([1]),

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydamiesi Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ([2]),

kadangi:

(1) 1991 m. liepos 29 d. Tarybos direktyva 91/439/EEB dėl vairuotojo pažymėjimų ([3]) keletą kartų buvo iš esmės keista. Dar kartą keičiant minėtą direktyvą, siekiant aiškumo atitinkamos nuostatos turėtų būti išdėstytos nauja redakcija.

(2) Vairuotojo pažymėjimų taisyklės — pagrindinis bendros transporto politikos elementas siekiant pagerinti kelių eismo saugumą, taip pat palengvinant laisvą asmenų, apsigyvenančių kitoje valstybėje narėje nei pažymėjimą išdavusioji, judėjimą. Atsižvelgiant į individualių transporto priemonių svarbą priimančioje valstybėje narėje tinkamai pripažįstamas turimas vairuotojo pažymėjimas užtikrina laisvą asmenų judėjimą ir jų įsisteigimo laisvę. Nors taisyklių dėl vairuotojo pažymėjimų suderinimo srityje pasiekta pažanga, vis dar yra esminių skirtumų tarp valstybių narių taisyklių dėl pažymėjimų atnaujinimo periodiškumo ir dėl transporto priemonių pakategorių, kurios turėtų būti labiau suderintos siekiant prisidėti prie Bendrijos politikos krypčių įgyvendinimo.

(3) Dėl Direktyvoje 91/439/EEB numatytos galimybės nustatyti nacionalines galiojimo laikotarpio nuostatas įvairiose valstybėse narėse tuo pat metu galioja skirtingos taisyklės ir daugiau kaip 110 vairuotojo pažymėjimo pavyzdžių. Tai kelia skaidrumo problemų piliečiams, policijos pajėgoms ir už vairuotojo pažymėjimų administravimą atsakingoms žinyboms ir todėl klastojami dokumentai, kurie kartais yra kelių dešimčių metų senumo.

([1]) OL C 112, 2004 4 30, p. 34.

([2]) 2005 m. vasario 23 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 304 E, 2005 12 1, p. 202), 2006 m. rugsėjo 18 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 295 E, 2006 12 5, p. 1) ir 2006 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta *Oficialiajame leidinyje*). 2006 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimas.

([3]) OL L 237, 1991 8 24, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 41).

▼B

(4) Siekdamos užkirsti kelią tam, kad vieningas europinis vairuotojo pažymėjimo pavyzdys netaptų dar vienu šalia 110 jau egzistuojančių vairuotojo pažymėjimo pavyzdžiu, valstybės narės turėtų imtis visų reikiamų priemonių, kad pažymėjimų savininkams būtų išduoti vieningo pavyzdžio pažymėjimai.

(5) Ši direktyva neturėtų pažeisti iki jos taikymo datos suteiktos arba įgytos teisės vairuoti.

(6) Vairuotojo pažymėjimai yra tarpusavyje pripažįstami. Valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė taikyti šia direktyva nustatytą galiojimo laikotarpį kitos valstybės narės be riboto administracinio galiojimo laikotarpio išduotam vairuotojo pažymėjimui, kurio savininkas jų teritorijoje gyvena ilgiau nei dvejus metus.

(7) Naujiems vairuotojo pažymėjimams įvedus administracinio galiojimo laikotarpį būtų galima reguliariai atnaujinant vairuotojo pažymėjimus taikyti naujausias priemones prieš klastojimą ir atlikti medicininį patikrinimą arba taikyti kitas valstybių narių numatytas priemones.

(8) Dėl kelių eismo saugumo turėtų būti nustatyti minimalūs vairuotojo pažymėjimo išdavimo reikalavimai. Reikėtų suderinti vairuotojams privalomus išlaikyti egzaminus ir vairuotojo pažymėjimų išdavimo standartus. Šiuo tikslu reikia nustatyti su motorinių transporto priemonių vairavimu susijusias žinias, įgūdžius ir elgseną, taip pat nustatyti vairavimo egzamino struktūrą atsižvelgiant į šias sąvokas ir iš naujo nustatyti minimalias fizinio ir psichinio tinkamumo vairuoti šias transporto priemones normas.

(9) Išduodant vairuotojo pažymėjimą ir reguliariai po jo išdavimo vairuotojai turėtų pateikti įrodymus, kad jie atitinka minimalias fizinio ir psichinio tinkamumo normas, taikomas vairuojantiems transporto priemones, kurios naudojamos žmonių vežimui arba prekių gabenimui. Tokia reguliari pagal nacionalines taisykles vykdoma kontrolė dėl minimalių normų atitikimo prisidės prie laisvo asmenų judėjimo, padės išvengti konkurencijos iškraipymų ir geriau atsižvelgs į specifinę šių transporto priemonių vairuotojų atsakomybę. Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nustatyti medicininį patikrinimą, kuris garantuotų, jog yra laikomasi minimalių fizinio ir psichinio tinkamumo normų vairuojantiems kitas motorines transporto priemones. Siekiant skaidrumo šie patikrinimai turėtų sutapti su vairuotojo pažymėjimų atnaujinimu ir todėl jie turėtų būti nustatomi atsižvelgiant į pažymėjimo galiojimo laikotarpį.

(10) Būtina toliau stiprinti nuoseklaus perėjimo prie dviračių transporto priemonių kategorijų ir prie keleiviams bei prekėms vežti naudojamų transporto priemonių kategorijų principą.

(11) Vis dėlto siekiant labiau prisidėti prie kelių eismo saugumo valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nustatyti aukštesnę minimalaus amžiaus ribą vairuoti tam tikras transporto priemonių kategorijas; išskirtiniais atvejais valstybei narei siekiant atsižvelgti į situaciją šalyje turėtų būti leidžiama nustatyti žemesnę amžiaus ribą.

▼B

(12) Kategorijų apibrėžimai turėtų plačiau atspindėti tam tikrų transporto priemonių technines charakteristikas ir transporto priemonei vairuoti būtinus įgūdžius.

(13) Įvedus mopedų kategorijos vairuotojo pažymėjimus, ypač pagerės kelių eismo saugumas jauniausiems vairuotojams, kurie, statistikos duomenimis, eismo įvykių metu nukenčia labiausiai.

(14) Turėtų būti priimtos konkrečios nuostatos, lengvinančios fizinę negalią turintiems asmenims vairuoti transporto priemones.

(15) Dėl priežasčių, susijusių su kelių eismo saugumu, valstybės narės visiems vairuotojo pažymėjimų savininkams, kurių įprastinė gyvenamoji vieta yra jų teritorijoje, turėtų galėti taikyti savo nacionalines vairuotojo pažymėjimų atėmimo, sustabdymo, atnaujinimo ir panaikinimo nuostatas.

(16) Direktyvoje 91/439/EEB nustatyto pavyzdžio vairuotojo pažymėjimas turėtų būti pakeistas vieningu pavyzdžiu, kuris būtų plastikinės kortelės pavidalo. Tuo pat metu šio pavyzdžio pažymėjimas turi būti pritaikytas atsižvelgiant į naujos mopedų kategorijos vairuotojo pažymėjimo ir naujos motociklų kategorijos vairuotojo pažymėjimo įvedimą.

(17) Laisvai pasirenkamos mikroschemos įdiegimas vairuotojo pažymėjimo naujo pavyzdžio plastikinėje kortelėje leistų valstybėms narėms toliau gerinti kovos su sukčiavimu lygį. Valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė į mikroschemą įtraukti nacionalinius duomenis, jei jie netrukdo bendrai prieinamiems duomenims. Padedama vairuotojo pažymėjimų komiteto, Komisija turėtų nustatyti techninius reikalavimus mikroschemai.

(18) Siekiant pagerinti egzaminuotojų žinias bei įgūdžius, tokiu būdu užtikrinant objektyvesnį kandidatų vairuotojo pažymėjimams gauti įvertinimą ir pasiekiant didesnį vairavimo egzaminų suderinimą, turėtų būti nustatyti minimalūs teisės verstis egzaminuotojo profesija standartai ir egzaminuotojų mokymo reikalavimai.

(19) Komisijai turi būti leidžiama I–VI priedus pritaikyti prie mokslinės ir technikos pažangos.

(20) Šiai direktyvai įgyvendinti būtinos priemonės turi būti patvirtintos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ([1]).

([1]) OL L 184, 1999 7 17, p. 23. Sprendimas su pakeitimais, padarytais Sprendimu 2006/512/EB (OL L 200, 2006 7 22, p. 11).

▼B

(21) Visų pirma Komisijai reikėtų suteikti įgaliojimus nustatyti kriterijus, būtinus šios direktyvos taikymui. Kadangi šios priemonės yra bendro pobūdžio ir yra skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, jos turi būti patvirtintos taikant Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnyje numatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

(22) Kadangi šios direktyvos tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, ir kadangi dėl siūlomų veiksmų masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Bendrijos lygiu, laikydamasi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo, Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.

(23) Ši direktyva neturėtų prieštarauti valstybių narių įsipareigojimams dėl galutinių VII priedo B dalyje išvardytų direktyvų taikymo ir jų perkėlimo į nacionalinę teisę galutinių terminų,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Pažymėjimo pavyzdys

1. Pagal šios direktyvos nuostatas valstybės narės įveda I priede pateiktu Bendrijos pavyzdžiu grindžiamą nacionalinį vairuotojo pažymėjimą. Bendrijos pavyzdžio vairuotojo pažymėjimų 1 pusėje esančioje emblemoje yra pažymėjimą išduodančios valstybės narės skiriamasis ženklas.

2. Nepažeisdamos duomenų apsaugos taisyklių valstybės narės vairuotojo pažymėjime gali įdiegti laikmeną (mikroschemą), kai tik 9 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka Komisija nustatys I priede numatytus reikalavimus mikroschemai, kuriais siekiama iš dalies keisti neesmines šios direktyvos nuostatas ir ją papildyti. Šie reikalavimai numato EB tipo patvirtinimą, kuris suteikiamas tik tada, kai įrodoma, kad į mikroschemą įrašytų duomenų neįmanoma klastoti arba pakeisti.

3. Mikroschemoje saugomi I priede nurodyti suderinti vairuotojo pažymėjimo duomenys.

Pasitarusios su Komisija valstybės narės gali įrašyti papildomus duomenis, jei tai jokiu būdu netrukdo šios direktyvos įgyvendinimui.

Siekdama užtikrinti pažymėjimų tarpusavio sąveiką ateityje, Komisija gali iš dalies keisti I priedą 9 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

4. Pritarus Komisijai valstybės narės gali I priede pateiktame pavyzdyje daryti pakeitimus, kurie reikalingi vairuotojo pažymėjimo duomenis tvarkyti kompiuteriu.

▼B

2 straipsnis

Tarpusavio pripažinimas

1. Valstybių narių išduodami vairuotojo pažymėjimai yra tarpusavyje pripažįstami.

2. Tais atvejais, kai vienos valstybės narės išduoto galiojančio nacionalinio vairuotojo pažymėjimo, kuriame nenurodytas 7 straipsnio 2 dalyje numatytas administracinio galiojimo laikotarpis, savininkas pasirenka įprastinę gyvenamąją vietą kitoje negu išdavusioje vairuotojo pažymėjimą valstybėje narėje, keisdama vairuotojo pažymėjimą priimančioji valstybė narė gali po 2 metų nuo tos dienos, kai savininkas įprastai apsigyveno jos teritorijoje, jam taikyti tame straipsnyje numatytus administracinio galiojimo laikotarpius.

3 straipsnis

Apsaugos nuo klastojimo priemonės

1. Valstybės narės imasi visų reikiamų priemonių, kad išvengtų bet kokios vairuotojo pažymėjimų klastojimo rizikos, įskaitant iki šios direktyvos įsigaliojimo išleisto pavyzdžio pažymėjimų. Jos praneša apie tai Komisijai.

2. I priede pateikta vairuotojo pažymėjimų gamybai naudojama medžiaga yra apsaugojama nuo klastojimo taikant reikalavimus, kuriuos turi nustatyti Komisija 9 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka, siekiant iš dalies keisti neesmines šios direktyvos nuostatas ir ją papildyti. Valstybėms narėms leidžiama taikyti papildomas apsaugines savybes.

3. Valstybė narė užtikrina, kad ne vėliau kaip iki 2033 m. sausio 19 d. visi išduodami ar esantys apyvartoje vairuotojo pažymėjimai atitiktų šios direktyvos reikalavimus.

4 straipsnis

Kategorijos, sąvokų apibrėžimai ir minimalus amžius

1. 1 straipsnyje numatytas vairuotojo pažymėjimas leidžia vairuoti toliau apibrėžtų kategorijų variklio varomas transporto priemones. Jis gali būti išduodamas asmenims, sulaukusiems kiekvienai kategorijai nurodyto minimalaus amžiaus. „Variklio varoma transporto priemonė“ — bet kokia savaeigė transporto priemonė, važiuojanti keliu savarankiškai, išskyrus bėgiais važiuojančią transporto priemonę.

2. mopedai:

AM kategorija

— dviratės ar triratės transporto priemonės, kurių didžiausias projektinis greitis neviršija 45 km/h, kaip apibrėžta 2002 m. kovo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/24/EB dėl dviračių ir triračių motorinių transporto priemonių tipo patvirtinimo ([1]), 1 straipsnio 2 dalies a punkte (išskyrus tas, kurių didžiausias projektinis greitis mažesnis arba lygus 25 km/h) ir lengvieji keturračiai motociklai, kaip apibrėžta Direktyvos 2002/24/EB 1 straipsnio 3 dalies a punkte,

([1]) OL L 124, 2002 5 9, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 2005/30/EB (OL L 106, 2005 4 27, p. 17).

▼B

— nustatytas minimalus amžius gauti AM kategorijos vairuotojo pažymėjimą yra 16 metų;

3. motociklai su priekaba arba be priekabos ir triračiai motociklai

— „motociklai“ — dviratės transporto priemonės be priekabos arba su priekaba, kaip apibrėžta Direktyvos 2002/24/EB 1 straipsnio 2 dalies b punkte,

— „triračiai motociklai“ — transporto priemonės su trimis simetriškai išdėstytais ratais, kaip apibrėžta Direktyvos 2002/24/EB 1 straipsnio 2 dalies c punkte.

a) A1 kategorija:

— motociklai, kurių cilindro darbinis tūris ne didesnis kaip 125 cm^3, galia neviršija 11 kW, o galios ir svorio santykis neviršija 0,1 kW/kg,

— triračiai motociklai, kurių galia ne didesnė kaip 15 kW,

— nustatytas minimalus amžius gauti A1 kategorijos vairuotojo pažymėjimą yra 16 metų;

b) A2 kategorija:

— motociklai, kurių galia ne didesnė kaip 35 kW, galios ir svorio santykis ne didesnis kaip 0,2 kW/kg ir kurie nėra kilę iš daugiau kaip du kartus galingesnės transporto priemonės,

— nustatytas minimalus amžius gauti A2 kategorijos vairuotojo pažymėjimą yra 18 metų;

c) A kategorija:

i) motociklai

— nustatytas minimalus amžius gauti A kategorijos vairuotojo pažymėjimą yra 20 metų. Tačiau, norint gauti teisę vairuoti šios kategorijos motociklus reikia turėti dvejų metų A2 kategorijos transporto priemonių vairavimo stažą. Stažo gali būti nereikalaujama, jei kandidatas yra ne jaunesnis kaip 24 metų.

ii) triračiai motociklai, kurių galia didesnė kaip 15 kW

— nustatytas minimalus amžius gauti triračių motociklų, kurių galia didesnė kaip 15 kW, kategorijos vairuotojo pažymėjimą yra 21 metai.

4. motorinės transporto priemonės:

— „motorinė transporto priemonė“ — variklio varoma transporto priemonė, skirta važiuoti keliu ir vežti keleivius ar gabenti prekes arba vilkti transporto priemones, skirtas keleiviams vežti ar prekėms gabenti. Šis terminas apima troleibusus, t. y. prie elektros laidų prijungtas ne bėgiais važiuojančias transporto priemones. Jis neapima žemės ūkio ar miškų ūkio traktorių,

▼B

— „žemės ūkio ar miškų ūkio traktorius“ — variklio varoma ratinė ar vikšrinė bent dvi ašis turinti transporto priemonė, kurios pagrindinė funkcija yra vilkimo galia, specialiai skirta tam tikriems žemės ūkio ar miškininkystės darbams naudojamiems padargams, mašinoms ar priekaboms vilkti, stumti, vežti ar kitaip naudoti, o jos naudojimas keleiviams vežti ar prekėms gabenti arba vilkti keliu transporto priemones, naudojamas keleiviams vežti ar prekėms gabenti, yra tik antrinė funkcija;

a) B1 kategorija:

— keturračiai motociklai, kaip apibrėžta Direktyvos 2002/24/EB 1 straipsnio 3 dalies b punkte,

— nustatytas minimalus amžius gauti B1 kategorijos vairuotojo pažymėjimą yra 16 metų,

— B1 kategorija yra neprivaloma; valstybėse narėse, kurios neįveda šios vairuotojo pažymėjimo kategorijos, tokioms transporto priemonėms vairuoti reikalaujama B kategorijos vairuotojo pažymėjimo;

b) B kategorija:

motorinės transporto priemonės, kurių leidžiama maksimali masė neviršija 3 500 kg ir kurios skirtos ir suprojektuotos vežti ne daugiau kaip 8 keleivius, neįskaitant vairuotojo; šios kategorijos motorinės transporto priemonės gali būti sujungtos su priekaba, kurios leidžiama maksimali masė ne didesnė kaip 750 kg.

Nepažeidžiant atitinkamoms transporto priemonėms taikomų tipo patvirtinimo taisyklių nuostatų, šios kategorijos motorinės transporto priemonės gali būti sujungtos su priekaba, kurios leidžiama maksimali masė didesnė kaip 750 kg, jeigu šio junginio leidžiama maksimali masė neviršija 4 250 kg. Jei toks junginys viršija 3 500 kg, valstybės narės pagal V priedo nuostatas reikalauja, kad toks junginys būtų vairuojamas tik:

— pabaigus mokymą, arba

— išlaikius įgūdžių ir elgsenos patikrinimo egzaminą.

Valstybės narės taip pat gali reikalauti ir pabaigti tokį mokymą, ir išlaikyti įgūdžių bei elgsenos patikrinimo egzaminą.

Valstybės narės vairuotojo pažymėjime atitinkamu Bendrijos kodu nurodo teisę vairuoti tokį junginį.

Nustatytas minimalus amžius gauti B kategorijos vairuotojo pažymėjimą yra 18 metų;

c) BE kategorija:

— nepažeidžiant atitinkamoms transporto priemonėms taikomų tipo patvirtinimo taisyklių nuostatų, transporto priemonių junginys, sudarytas iš B kategorijos vilkiko ir priekabos arba puspriekabės, jei priekabos arba puspriekabės leidžiama maksimali masė yra ne didesnė kaip 3 500 kg,

— nustatytas minimalus amžius gauti BE kategorijos vairuotojo pažymėjimą yra 18 metų;

▼B

d) C1 kategorija:

motorinės transporto priemonės, išskyrus D1 arba D kategorijų motorines transporto priemones, kurių leidžiama maksimali masė didesnė kaip 3 500 kg, tačiau ne didesnė kaip 7 500 kg ir kurios skirtos ir suprojektuotos vežti ne daugiau kaip 8 keleivius, neįskaitant vairuotojo; šios kategorijos motorinės transporto priemonės gali būti sujungtos su priekaba, kurios leidžiama maksimali masė ne didesnė kaip 750 kg;

e) C1E kategorija:

— nepažeidžiant atitinkamoms transporto priemonėms taikomų tipo patvirtinimo taisyklių nuostatų, transporto priemonių junginiai, sudaryti iš C1 kategorijos vilkiko ir priekabos arba puspriekabės, kurios leidžiama maksimali masė didesnė kaip 750 kg, jeigu leistina junginio masė ne didesnė kaip 12 000 kg,

— nepažeidžiant atitinkamoms transporto priemonėms taikomų tipo patvirtinimo taisyklių nuostatų, transporto priemonių junginiai, sudaryti iš B kategorijos vilkiko ir priekabos arba puspriekabės, kurios leistina masė didesnė kaip 3 500 kg, jeigu leistina junginio masė ne didesnė kaip 12 000 kg,

— nepažeidžiant 2003 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2003/59/EB dėl tam tikrų kelių transporto priemonių kroviniams ir keleiviams vežti vairuotojų pradinės kvalifikacijos ir periodinio mokymo ([1]) išdėstytų šios kategorijos transporto priemonių vairavimo nuostatų, nustatytas minimalus amžius gauti C1 ir C1E kategorijų vairuotojo pažymėjimą yra 18 metų;

f) C kategorija:

motorinės transporto priemonės, išskyrus D1 arba D kategorijų motorines transporto priemones, kurių leidžiama maksimali masė didesnė kaip 3 500 kg ir kurios skirtos bei suprojektuotos vežti ne daugiau kaip 8 keleivius, neįskaitant vairuotojo; šios kategorijos transporto priemonės gali būti sujungtos su priekaba, kurios leidžiama maksimali masė ne didesnė kaip 750 kg;

g) CE kategorija:

— nepažeidžiant atitinkamoms transporto priemonėms taikomų tipo patvirtinimo taisyklių nuostatų, transporto priemonių junginiai, sudaryti iš C kategorijos vilkiko ir priekabos arba puspriekabės, kurios leidžiama maksimali masė didesnė kaip 750 kg,

— nepažeidžiant Direktyvoje 2003/59/EB nustatytų šios kategorijos transporto priemonių vairavimo nuostatų, nustatytas minimalus amžius gauti C ir CE kategorijų vairuotojo pažymėjimą yra 21 metai;

h) D1 kategorija:

motorinės transporto priemonės, kurios skirtos ir suprojektuotos vežti ne daugiau kaip 16 keleivių, neįskaitant vairuotojo, ir kurios ne ilgesnės kaip 8 metrai; šios kategorijos motorinės transporto priemonės gali būti sujungtos su priekaba, kurios leidžiama maksimali masė ne didesnė kaip 750 kg;

([1]) OL L 226, 2003 9 10, p. 4. Direktyva su pakeitimais, padarytais Tarybos direktyva 2004/66/EB (OL L 168, 2004 5 1, p. 35).

▼B

i) D1E kategorija:

— nepažeidžiant atitinkamoms transporto priemonėms taikomų tipo patvirtinimo taisyklių nuostatų, transporto priemonių junginiai, sudaryti iš D1 kategorijos vilkiko ir priekabos, kurios leidžiama maksimali masė didesnė kaip 750 kg,

— nepažeidžiant Direktyvoje 2003/59/EB nustatytų šios kategorijos transporto priemonių vairavimo nuostatų, nustatytas minimalus amžius gauti D1 ir D1E kategorijų vairuotojo pažymėjimą yra 21 metai;

j) D kategorija:

motorinės transporto priemonės, kurios skirtos ir suprojektuotos vežti daugiau kaip 8 keleivius, neįskaitant vairuotojo, ir motorinės transporto priemonės, kurias galima vairuoti turint D kategorijos vairuotojo pažymėjimą, gali būti sujungtos su priekaba, kurios leidžiama maksimali masė ne didesnė kaip 750 kg;

k) DE kategorija:

— nepažeidžiant atitinkamoms transporto priemonėms taikomų tipo patvirtinimo taisyklių nuostatų, transporto priemonių junginiai, sudaryti iš D kategorijos vilkiko ir priekabos, kurios leidžiama maksimali masė didesnė kaip 750 kg,

— nepažeidžiant Direktyvoje 2003/59/EB nustatytų tokių transporto priemonių vairavimo nuostatų, nustatytas minimalus amžius gauti D ir DE kategorijų vairuotojo pažymėjimą yra 24 metai;

5. Pritarus Komisijai valstybės narės gali netaikyti šio straipsnio tam tikroms specialios paskirties variklio varomoms transporto priemonėms, pavyzdžiui, specialioms neįgaliesiems skirtoms transporto priemonėms.

Valstybės narės gali netaikyti šios direktyvos ginkluotųjų pajėgų ir civilinės gynybos struktūrų naudojamoms arba kontroliuojamoms transporto priemonėms.

6. Valstybės narės gali padidinti arba sumažinti minimalų amžių vairuotojo pažymėjimui gauti:

a) AM kategorijai — sumažinti iki 14 metų arba padidinti iki 18 metų;

b) B1 kategorijai — padidinti iki 18 metų;

c) A1 kategorijai — padidinti iki 17 ar 18 metų,

— jei tarp minimalaus amžiaus A1 kategorijos ir A2 kategorijos vairuotojo pažymėjimui gauti yra 2 metų skirtumas, ir

— norint gauti teisę vairuoti A kategorijos motociklus reikalaujama mažiausiai 2 metų A2 kategorijos motociklų vairavimo patirtis, kaip nurodyta 4 straipsnio 3 dalies c punkto i papunktyje;

d) B ir BE kategorijoms — sumažinti iki 17 metų.

▼B

Valstybės narės gali sumažinti minimalų amžių C kategorijos vairuotojo pažymėjimui gauti iki 18 metų ir D kategorijos — iki 21 metų:

a) transporto priemonėms, kurias naudoja ugniagesiai ir transporto priemonėms, naudojamoms viešajai tvarkai palaikyti;

b) transporto priemonėms, kurios išbandomos keliuose turint tikslą jas remontuoti arba techniškai prižiūrėti.

Pagal šią dalį vairuotojo pažymėjimai, išduoti jaunesniems nei numatyta 2–4 dalyse numatytiems asmenims, galioja tik išduodančios valstybės narės teritorijoje, kol pažymėjimo savininkui sukaks 2–4 dalyse numatytas minimalus amžius.

Valstybės narės savo teritorijoje gali pripažinti galiojančiais vairuotojo pažymėjimus, išduotus jaunesniems nei 2–4 dalyse numatyto minimalaus numatyto amžiaus vairuotojams.

5 straipsnis

Sąlygos ir apribojimai

1. Vairuotojo pažymėjimuose nurodomos sąlygos, kurioms esant vairuotojui leidžiama vairuoti.

2. Jei dėl fizinės negalios leidžiama vairuoti tik tam tikrų tipų ar specialiai pritaikytas transporto priemones, 7 straipsnyje nurodytas įgūdžių ir elgsenos patikrinimo egzaminas rengiamas būtent tokioje transporto priemonėje.

6 straipsnis

Skirstymas ir kategorijų atitikmenys

1. Vairuotojo pažymėjimai išduodami laikantis šių sąlygų:

a) C1, C, D1 ir D kategorijų pažymėjimai išduodami tik vairuotojams, jau turintiems teisę vairuoti B kategorijos transporto priemones;

b) BE, C1E, CE, D1E ir DE kategorijos pažymėjimai išduodami tik vairuotojams, jau turintiems teisę vairuoti atitinkamai B, C1, C, D1 ir D kategorijų transporto priemones.

2. Vairuotojo pažymėjimų galiojimas nustatomas taip:

a) C1E, CE, D1E arba DE kategorijų išduoti pažymėjimai galioja BE kategorijos transporto priemonių junginiams;

b) CE kategorijos išduoti vairuotojo pažymėjimai galioja DE kategorijai tol, kol jų savininkai turi teisę vairuoti D kategorijos transporto priemones;

c) CE ir DE kategorijų išduoti pažymėjimai galioja atitinkamai C1E ir D1E kategorijos transporto priemonių junginiams;

▼B

d) visų kategorijų išduoti vairuotojo pažymėjimai galioja AM kategorijos transporto priemonėms. Tačiau valstybė narė gali savo teritorijoje išduotiems vairuotojų pažymėjimams įvesti apribojimą, kad AM kategoriją atitinka tik A1, A2 ir A kategorijos, jei toje valstybė narėje privalomas praktikos egzaminas AM kategorijos vairuotojo pažymėjimui gauti;

e) A2 kategorijos išduoti pažymėjimai taip pat galioja A1 kategorijos transporto priemonėms;

f) A, B, C arba D kategorijų išduoti pažymėjimai galioja atitinkamai A1, A2, B1, C1 arba D1 kategorijų transporto priemonėms.

3. Vairavimui savo teritorijoje valstybės narės gali taikyti tokius atitikmenis:

a) vairuoti triračius motociklus turint B kategorijos išduotą pažymėjimą, galingesniems kaip 15 kW galios triračiams motociklams, jei B kategorijos pažymėjimo savininkas yra ne jaunesnis kaip 21 metų;

b) vairuoti A1 kategorijos motociklus turint B kategorijos išduotą pažymėjimą.

Kadangi ši dalis galioja tik valstybių narių teritorijoje, valstybių narių išduotuose vairuotojų pažymėjimuose nenurodoma, kad savininkas turi teisę vairuoti tokias transporto priemones.

4. Pasikonsultavusios su Komisija valstybės narės savo teritorijoje gali leisti vairuoti:

a) D1 kategorijos transporto priemones (kurios leidžiama maksimali masė yra 3 500 kg, neįskaitant specialios neįgaliems keleiviams vežti skirtos įrangos) vyresniems kaip 21 metų asmenims, turintiems bent prieš du metus įgytą B kategorijos vairuotojo pažymėjimą, tik tuo atveju, jei tos transporto priemonės naudojamos nekomercinių organizacijų socialiniams tikslams, o vairuotojas teikia savo paslaugas savanoriškai;

b) transporto priemones, kurių leidžiama maksimali masė didesnė kaip 3 500 kg, vyresniems kaip 21 metų asmenims, turintiems bent prieš dvejus metus įgytą B kategorijos vairuotojo pažymėjimą, tik tuo atveju, jeigu tų transporto priemonių pagrindinė paskirtis — naudoti jas tik kaip nejudamas mokymo ar pramogų aikšteles, jos naudojamos nekomercinių organizacijų socialiniams tikslams ir yra pakeistos taip, kad jomis nebūtų galima vežti daugiau kaip devynių keleivių ar gabenti jokių kitų prekių, kurios nėra tikrai reikalingos toms organizacijoms.

7 straipsnis

Pažymėjimų išdavimas, galiojimas ir atnaujinimas

1. Vairuotojo pažymėjimai yra išduodami tik tiems kandidatams į vairuotojus, kurie:

a) išlaikė įgūdžių ir elgsenos patikrinimo bei teorijos egzaminus ir atitinka medicininius reikalavimus pagal II ir III priedų nuostatas;

▼B

b) išlaikė tik AM kategorijai būtiną teorijos egzaminą; valstybės narės gali reikalauti, kad kandidatai laikytų įgūdžių ir elgsenos patikrinimo egzaminą, taip pat atliktų medicininį patikrinimą šios kategorijos vairuotojo pažymėjimui gauti;

Šiai kategorijai priskiriamiems triračiams ir ketrurračiams motociklams valstybės narės gali nustatyti konkretų įgūdžių ir elgsenos patikrinimo egzaminą. Siekiant atskirti AM kategorijai priklausančias transporto priemones, į vairuotojo pažymėjimą gali būti įrašomas nacionalinis kodas.

c) A2 kategorijos ar A kategorijos atveju, turėdami mažiausiai 2 metų atitinkamai A1 kategorijos ar A2 kategorijos motociklo vairavimo patirtį, išlaikė tik įgūdžių ir elgsenos patikrinimo egzaminą ar baigė mokymą pagal VI priedą.

d) baigė mokymą ar išlaikė įgūdžių ir elgsenos patikrinimo egzaminą arba baigė mokymą ir išlaikė įgūdžių ir elgsenos patikrinimo egzaminą pagal V priedą B kategorijos pažymėjimui, suteikiančiam teisę vairuoti transporto priemonės junginį, apibrėžtą 4 straipsnio 4 dalies b punkto antroje pastraipoje.

e) turi įprastinę gyvenamąją vietą pažymėjimą išduodančios valstybės narės teritorijoje arba gali pateikti įrodymų, kad jie ten studijuoja bent šešis mėnesius.

2. a) Nuo 2013 m. sausio 19 d. valstybių narių išduotų AM, A1, A2, A, B, B1 ir BE kategorijų pažymėjimų administracinis galiojimas yra 10 metų.

Valstybė narė gali nuspręsti išduoti tokius pažymėjimus, kurių administracinis galiojimo laikotarpis yra iki 15 metų;

b) Nuo 2013 m. sausio 19 d. valstybių narių išduotų C, CE, C1, C1E, D, DE, D1, D1E kategorijų pažymėjimų administracinis galiojimas yra 5 metai;

c) Vairuotojo pažymėjimo atnaujinimas gali turėti įtakos naujam administracinio galiojimo laikotarpiui taikomam kitos kategorijos arba kategorijų transporto priemonėms, kurias pažymėjimo savininkas turi teisę vairuoti tiek, kiek tai atitinka šioje direktyvoje nustatytas sąlygas;

d) 1 straipsnyje numatytos mikroschemos buvimas nėra vairuotojo pažymėjimo galiojimui būtina sąlyga. Mikroschemos pametimas, neįskaitomumas arba kitoks jos sugadinimas neturi poveikio dokumento galiojimui.

3. Atnaujinant vairuotojo pažymėjimus, kurių administracinio galiojimo laikotarpis baigėsi:

a) C, CE, C1, C1E, D, DE, D1, D1E kategorijų transporto priemonių vairuotojai turi nuolat atitikti III priede nustatytas minimalias fizinio ir psichinio tinkamumo normas vairuojantiems transporto priemones; ir

b) įprastinė gyvenamoji vieta turi būti pažymėjimą išduodančios valstybės narės teritorijoje arba privaloma pateikti įrodymų, kad ten studijuojama mažiausiai šešis mėnesius.

▼B

Atnaujindamos AM, A, A1, A2, B, B1 ir BE kategorijų vairuotojo pažymėjimus valstybės narės gali reikalauti, kad būtų tikrinama III priede nustatytų minimalių fizinio ir psichinio tinkamumo vairuoti normų atitiktis.

Valstybės narės gali sutrumpinti 2 dalyje nustatytą administracinio galiojimo laikotarpį vairuotojo pažymėjimams, išduotiems bet kurios kategorijos pradedantiesiems vairuotojams siekiant tokiems vairuotojams taikyti konkrečias priemones, gerinančias kelių eismo saugumą.

Valstybės narės gali sutrumpinti administracinio galiojimo laikotarpį pirmajam pažymėjimui, išduodamam C ir D kategorijų pradedantiesiems vairuotojams, iki 3 metų siekiant turėti galimybę tokiems vairuotojams taikyti konkrečias priemones, kurių tikslas — geresnis jų kelių eismo saugumas.

Valstybės narės gali sutrumpinti 2 dalyje nustatytą administracinio galiojimo laikotarpį bet kurios kategorijos konkretiems vairuotojo pažymėjimams tuo atveju, jeigu būtina dažniau atlikti medicininės apžiūras arba taikyti kitas konkrečias priemones, tokias kaip kelių eismo taisyklių pažeidėjams taikomi apribojimai.

Valstybės narės gali sutrumpinti 2 dalyje nustatytą administracinio galiojimo laikotarpį vairuotojo pažymėjimams, išduotiems jų teritorijoje gyvenantiems savininkams, sulaukusiems 50 metų, siekdamos dažniau atlikti medicininės apžiūras arba taikyti kitas konkrečias priemones, tokias kaip žinių atnaujinimo kursai. Šis sutrumpintas administracinio galiojimo periodo laikotarpis gali būti taikomas tik atnaujinant vairuotojo pažymėjimą.

4. Nepažeisdamos nacionalinės baudžiamosios teisės ir policijos įstatymų, valstybės narės, pasikonsultavusios su Komisija, gali taikyti nacionalines vairuotojo pažymėjimų išdavimo taisykles dėl kitų nei šioje direktyvoje nurodytų sąlygų.

5. a) Nė vienas asmuo negali turėti daugiau kaip vieno vairuotojo pažymėjimo;

b) Valstybė narė atsisako išduoti vairuotojo pažymėjimą, kai ji nustato, kad pareiškėjas jau turi vairuotojo pažymėjimą;

c) Valstybės narės imasi reikalingų priemonių pagal b punktą. Reikalingos priemonės, susijusios su vairuotojo pažymėjimo išdavimu, nauju išdavimu, atnaujinimu ar pakeitimu, yra patikrinimas kitoje valstybėje narėje, ar yra pagrįstų priežasčių įtarti, kad pareiškėjas jau yra kito vairuotojo pažymėjimo savininkas;

d) Siekiant sudaryti sąlygas tikrinimams pagal b punktą, valstybės narės naudojasi ES vairuotojo pažymėjimų tinklu, jam pradėjus veikti.

Nepažeisdamos 2 straipsnio, vairuotojo pažymėjimą išduodančios valstybės narės išsamiai tikrina, siekdamos užtikrinti, kad asmuo atitinka šio straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus bei nacionalines nuostatas dėl teisės vairuoti panaikinimo arba atėmimo, jeigu nustatoma, kad vairuotojo pažymėjimas buvo išduotas nesilaikant reikalavimų.

▼B

8 straipsnis

Derinimas su mokslo ir technikos pažanga

I–VI priedams pritaikyti prie mokslo ir technikos pažangos būtini pakeitimai priimami 9 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

9 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda Vairuotojo pažymėjimų reikalų komitetas.

2. Darant nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į to sprendimo 8 straipsnio nuostatas.

10 straipsnis

Egzaminuotojai

Įsigaliojus šiai direktyvai, vairavimo egzaminuotojai turi atitikti minimalius reikalavimus, nustatytus IV priede.

Vairavimo egzaminuotojams, šiose pareigose jau dirbusiems iki 2013 m. sausio 19 d., taikomi tik reikalavimai kokybei užtikrinti ir reguliarios periodinės mokymo priemonės.

11 straipsnis

Įvairios vairuotojo pažymėjimo pakeitimo, atėmimo, naujo pažymėjimo išdavimo ir pripažinimo nuostatos

1. Tais atvejais, kai vienos valstybės narės išduoto galiojančio nacionalinio vairuotojo pažymėjimo savininkas pasirenka įprastinę gyvenamąją vietą kitoje valstybėje narėje, jis gali prašyti, kad jo vairuotojo pažymėjimas būtų pakeistas lygiaverčiu pažymėjimu. Pažymėjimą keičianti valstybė narė gali patikrinti kuriai kategorijai pateiktas vairuotojo pažymėjimas iš tikrųjų tebegalioja.

2. Laikydamasi baudžiamosios teisės ir policijos įstatymų teritorinio galiojimo principo, valstybės narės, kuriose yra įprastinė gyvenamoji vieta, gali taikyti nacionalines nuostatas dėl teisės vairuoti apribojimo, sustabdymo, atėmimo ar panaikinimo kitos valstybės narės išduoto vairuotojo pažymėjimo savininkui ir prireikus tuo tikslu pakeisti vairuotojo pažymėjimą.

3. Pažymėjimą keičianti valstybė narė grąžina senąjį vairuotojo pažymėjimą tos valstybės narės, kuri jį išdavė, institucijai ir paaiškina šio keitimo priežastis.

4. Valstybė narė atsisako išduoti vairuotojo pažymėjimą pareiškėjui, kurio vairuotojo pažymėjimo galiojimas yra apribotas, sustabdytas arba atimtas kitoje valstybėje narėje.

▼B

Valstybė narė atsisako pripažinti galiojančiu kitos valstybės narės išduotą vairuotojo pažymėjimą asmeniui, kurio vairuotojo pažymėjimo galiojimas yra apribotas, sustabdytas ar atimtas ankstesnės valstybės teritorijoje.

Valstybė narė taip pat gali atsisakyti išduoti vairuotojo pažymėjimą pareiškėjui, kurio vairuotojo pažymėjimas yra panaikintas kitoje valstybėje narėje.

5. Išduoti naują vairuotojo pažymėjimą vietoje to, kuris, pavyzdžiui, buvo pamestas ar pavogtas, gali tik tos valstybės narės, kurioje yra įprastinė savininko gyvenamoji vieta, kompetentingos institucijos; tos institucijos naują pažymėjimą išduoda pagal turimą informaciją arba prireikus įrodymais, gautais iš pradinį vairuotojo pažymėjimą išdavusios valstybės narės kompetentingų institucijų.

6. Tuo atveju, kai valstybė narė keičia trečiosios šalies išduotą vairuotojo pažymėjimą Bendrijos pavyzdžio vairuotojo pažymėjimu, pastarajame įrašomas šis keitimas ir vėlesnis atnaujinimas ar naujo pažymėjimo išdavimas.

Keičiama gali būti tik tada, kai trečiosios šalies išduotas vairuotojo pažymėjimas jau yra atiduotas jį keičiančios valstybės narės kompetentingai institucijai. Jei šio vairuotojo pažymėjimo savininkas pakeičia įprastinę gyvenamąją vietą į kitą valstybę narę, pastaroji neprivalo taikyti 2 straipsnyje nustatyto abipusio pripažinimo principo.

12 straipsnis

Įprastinė gyvenamoji vieta

Šioje direktyvoje „įprastinė gyvenamoji vieta“ yra vieta, kurioje asmuo paprastai gyvena, t. y. bent 185 dienas kiekvienais kalendoriniais metais, dėl asmeninių ir darbo ryšių arba, darbo ryšių neturintis asmuo, dėl asmeninių ryšių, kurie artimai sieja asmenį su vieta, kurioje jis gyvena.

Tačiau įprastine gyvenamąja vieta asmens, kurio darbo ryšiai siejasi su kita vieta, negu jo asmeniniai ryšiai, ir kuris dėl to gyvena pakaitomis skirtingose vietose, esančiose dviejose ar keliose valstybėse narėse, yra laikoma asmeninių ryšių vieta tik tada, jei tas asmuo ten nuolat sugrįžta. Šios paskutinės sąlygos nebūtina laikytis, kai asmuo valstybėje narėje gyvena, kad atliktų ten apibrėžtos trukmės užduotį. Universiteto ar mokyklos lankymas nereiškia įprastinės gyvenamosios vietos pakeitimo.

13 straipsnis

Ne Bendrijos pavyzdžio pažymėjimų atitikmenys

1. Pritarus Komisijai valstybės narės nustato prieš šios direktyvos įgyvendinimą įgytų teisių ir 4 straipsnyje apibrėžtų kategorijų atitikmenis.

Pasikonsultavusios su Komisija valstybės narės savo nacionalinės teisės aktuose gali daryti pakeitimus, reikalingus 11 straipsnio 4, 5 ir 6 dalių nuostatoms įgyvendinti.

▼B

2. Bet kuri iki 2013 m. sausio 19 d. suteikta teisė vairuoti negali būti atimta arba kitaip apribota pagal šios direktyvos nuostatas.

14 straipsnis

Peržiūra

Iki 2018 m. sausio 19 d. Komisija praneša apie šios direktyvos įgyvendinimą, įskaitant jos poveikį kelių eismo saugumui.

15 straipsnis

Tarpusavio pagalba

Valstybės narės padeda viena kitai įgyvendinti šią direktyvą ir keičiasi informacija apie jų išduotus, pakeistus, naujai išduotus, atnaujintus arba atšauktus pažymėjimus. Jos naudojasi tam tikslui įkurtu ES vairuotojo pažymėjimų tinklu, jam pradėjus veikti.

16 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Ne vėliau kaip iki 2011 m. sausio 19 d. valstybės narės priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie įgyvendina 1 straipsnio 1 dalį, 3 straipsnį, 4 straipsnio 1, 2, 3 dalis ir 4 dalies b–k punktus, 6 straipsnio 1 dalį, 2 dalies a, c, d ir e punktus, 7 straipsnio 1 dalies b, c ir d punktus ir 2, 3 bei 5 dalis, 8 straipsnį, 10 straipsnį, 13 straipsnį, 14 straipsnį, 15 straipsnį bei I priedo 2 punktą, II priedo 5.2 punktą dėl A1, A2 ir A kategorijų, IV, V bei VI priedus. Jos nedelsdamos praneša Komisijai tų nuostatų tekstus.

2. Tas nuostatas jos taiko nuo 2013 m. sausio 19 d..

3. Valstybės narės, tvirtindamos šias nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jos taip pat nurodo, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose padaryta nuoroda į šia direktyva panaikintas direktyvas yra laikoma nuoroda į šią direktyvą. Šios nuorodos darymo tvarką ir formuluotę nustato valstybės narės.

4. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

17 straipsnis

Panaikinimas

Direktyva 91/439/EEB panaikinama nuo 2013 m. sausio 19 d. nepažeidžiant valstybių narių įsipareigojimų dėl VII priedo B dalyje nurodytų direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę terminų.

▼B

Direktyvos 91/439/EEB 2 straipsnio 4 dalis panaikinama nuo 2007 m. sausio 19 d..

Nuorodos į panaikintą direktyvą yra laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir aiškinamos naudojantis VIII priede pateikta atitikmenų lentele.

18 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jos paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

2 straipsnio 1 dalis, 5 straipsnis, 6 straipsnio 2 dalies b punktas, 7 straipsnio 1 dalies a punktas, 9 straipsnis, 11 straipsnio 1, 3, 4, 5 ir 6 dalys, 12 straipsnis bei I, II ir III priedai taikomi nuo 2009 m. sausio 19 d..

19 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

▼B

I PRIEDAS

▼M2

NUOSTATOS DĖL EUROPOS SĄJUNGOS PAVYZDŽIO VAIRUOTOJO PAŽYMĖJIMO

▼B

1. ►M2 Europos Sąjungos pavyzdžio vairuotojo pažymėjimo ◄ kortelės fizinės savybės atitinka ISO 7810 ir ISO 7816-1 standartus.

   Kortelė gaminama iš polikarbonato.

   Patikrinimo būdai, kuriais vertinamos vairuotojo pažymėjimų savybės siekiant užtikrinti, kad jos atitiktų tarptautinius standartus, turi atitikti ISO 10373 standartą.

2. Fizinis vairuotojo pažymėjimų saugumas

   Fiziniam vairuotojo pažymėjimo saugumui grėsmę kelia:

   — padirbtų kortelių gamyba: naujo, į dokumentą labai panašaus objekto, kuris gaminamas kaip naujas objektas arba kaip originalaus dokumento kopija, sukūrimas;

   — esminis keitimas: originalaus dokumento tam tikro požymio pakeitimas, pavyzdžiui, kai kurių dokumente esančių duomenų pakeitimas;

   Bendrą saugumą būtina užtikrinti visoje sistemoje, kurią sudaro prašymo pažymėjimui gauti procesas, duomenų perdavimas, kortelės pagrindui pagaminti naudojama medžiaga, spausdinimo būdas, įvairių apsauginių savybių minimalus kiekis ir personalizavimo procesas.

   a) Vairuotojo pažymėjimų gamybai naudojama medžiaga apsaugoma nuo klastojimo naudojant šiuos būdus (privalomos apsauginės savybės):

      — kortelių pagrindas ultravioletiniuose spinduliuose nešvyti;

      — apsauginis foninis raštas sukurtas toks, kad jį būtų sunku suklastoti nuskaitant, spausdinant ar kopijuojant, atspausdintas vaivorykštine spauda įvairiaspalviais apsauginiais dažais ir pozityvine bei negatyvine giljoširuote. Raštui nenaudojamos pagrindinės spalvos (CMYK modelis), jį sudaro sudėtingi rašto modeliai iš mažiausiai dviejų specialiųjų spalvų ir mikrotekstas;

      — optiškai kintantys elementai tinkamai apsaugo fotografiją nuo jos kopijavimo ir klastojimo;

      — lazerinis graviravimas;

      — fotografijos vietos plote apsauginis fonas ir fotografija turėtų užeiti vienas ant kito mažiausiai ties kraštu (silpnėjantis raštas).

   b) Papildomai vairuotojo pažymėjimų gamybai naudojama medžiaga apsaugoma nuo klastojimo naudojant mažiausiai tris šiuos būdus (papildomos apsauginės savybės):

      — spalvą keičiantys dažai *,

      — termochrominiai dažai *,

      — specialios hologramos *,

▼B

— kintantys lazeriniai vaizdai *,

— ultravioletinėje šviesoje švytintys dažai, matomi ir skaidrūs,

— kintančių spalvų spauda,

— skaitmeninis vandens ženklas fone,

— infraraudonuosius spindulius atspindintys ar dėl fosforescencijos švytintys pigmentai,

— apčiuopiami ženklai, simboliai ar raštai *.

c) Valstybėms narėms leidžiama taikyti papildomas apsaugines savybes. Dažniausiai žvaigždute pažymėtiems būdams turi būti teikiama pirmenybė, kadangi pagal juos teisėsaugos pareigūnai gali be jokių ypatingų priemonių patikrinti kortelės galiojimą.

3. Pažymėjimas turi dvi puses.

1 pusėje pateikiama:

a) žodžiai „Vairuotojo pažymėjimas“, išspausdinti stambiu šriftu pažymėjimą išduodančios valstybės narės kalba ar kalbomis;

b) pažymėjimą išduodančios valstybės narės pavadinimas (neprivalomas);

▼M2

c) pažymėjimą išduodančios valstybės narės skiriamasis ženklas, išspausdintas negatyvo atvaizdu mėlyname stačiakampyje ir apsuptas dvylikos geltonų žvaigždučių ratu; skiriamieji ženklai yra šie:

B: Belgija

BG: Bulgarija

CZ: Čekija

DK: Danija

D: Vokietija

EST: Estija

GR: Graikija

E: Ispanija

F: Prancūzija

IRL: Airija

I: Italija

CY: Kipras

LV: Latvija

LT: Lietuva

L: Liuksemburgas

H: Vengrija

M: Malta

NL: Nyderlandai

A: Austrija

▼M2

PL: Lenkija

P: Portugalija

RO: Rumunija

SLO: Slovėnija

SK: Slovakija

FIN: Suomija

S: Švedija

UK: Jungtinė Karalystė;

▼B

d) konkreti išduotame pažymėjime pateikta informacija numeruojama taip:

1. savininko pavardė;

2. kitas (-i) savininko vardas (-ai);

3. gimimo data ir vieta;

4. a) pažymėjimo išdavimo data;

b) pažymėjimo galiojimo pabaigos data arba brūkšnys, jei pažymėjimas galioja neribotą laiką pagal 7 straipsnio 2 dalies c punktą;

c) išduodančios institucijos pavadinimas (gali būti spausdinamas 2 pusėje);

d) kitas nei 5 pozicijoje nurodytas numeris administravimo tikslais (neprivalomas);

5. pažymėjimo numeris;

6. savininko fotografija;

7. savininko parašas;

8. nuolatinė gyvenamoji vieta arba pašto adresas (neprivalomas);

9. transporto priemonės (-ių), kurią (-ias) savininkas turi teisę vairuoti, kategorija (nacionalinės kategorijos spausdinamos kitu nei suderintų kategorijų šriftu);

▼M2

e) žodžiai „Europos Sąjungos pavyzdys“ pažymėjimą išduodančios valstybės narės kalba arba kalbomis ir žodžiai „Vairuotojo pažymėjimas“ kitomis Europos Sąjungos kalbomis spausdinami rausva spalva pažymėjimo fone:

Свидетелство за управление на МПС

Permiso de Conducción

Řidičský průkaz

Kørekort

Führerschein

Juhiluba

Άδεια Οδήγησης

Driving Licence

Permis de conduire

▼M2

Ceadúas Tiomána

Patente di guida

Vadītāja apliecība

Vairuotojo pažymėjimas

Vezetői engedély

Liċenzja tas-Sewqan

Rijbewijs

Prawo Jazdy

Carta de Condução

Permis de conducere

Vodičský preukaz

Vozniško dovoljenje

Ajokortti

Körkort;

▼B

f) spalvų nuorodos:

— mėlyna: pantone reflex blue,

— geltona: patone yellow.

2 pusėje pateikiama:

a) 9. transporto priemonės (-ių), kurią (-ias) savininkas turi teisę vairuoti, kategorija (nacionalinės kategorijos spausdinamos kitu nei suderintų kategorijų šriftu);

▼M2

10. kiekvienos kategorijos pirmojo išdavimo data (ši data turi būti įrašoma ir naujame pažymėjime, jei išduodamas naujas pažymėjimas ar jis keičiamas), kiekviename datos laukelyje įrašomi du skaitmenys šia eilės tvarka: diena.mėnuo.metai (DD.MM.YY);

11. kiekvienos kategorijos galiojimo pabaigos data, kiekviename datos laukelyje įrašomi du skaitmenys šia eilės tvarka: diena.mėnuo.metai (DD.MM.YY);

▼B

12. papildomos informacijos arba apribojimo (-ų) kodas, nurodomas prie atitinkamos kategorijos ir pakategorės.

Naudojami šie kodai:

— kodai 01–99: ►M2 suderinti Europos Sąjungos kodai ◄

VAIRUOTOJAS (Medicininės priežastys)

01. Regos korekcija ir (arba) apsauga

01.01 Akiniai

01.02 Kontaktinis (-ai) lęšis (-iai)

01.03 Apsauginiai akiniai

01.04 Matinis lęšis

01.05 Akių danga

01.06 Akiniai arba kontaktiniai lęšiai

▼B

02. Klausos ir susikalbėjimo pagalbinė priemonė

02.01 Klausos pagalbinė priemonė vienai ausiai

02.02 Klausos pagalbinė priemonė abiem ausims

03. Galūnių protezai arba korekcijos įtaisai

03.01 Viršutinės galūnės protezas arba korekcijos įtaisas

03.02 Apatinės galūnės protezas arba korekcijos įtaisas

05. Ribotas naudojimas (būtina nurodyti papildomą kodą, vairavimas su apribojimais dėl medicininių priežasčių)

05.01 Tik kelionėms dienos metu (pavyzdžiui: viena valanda po saulėtekio ir viena valanda iki saulėlydžio)

05.02 Tik kelionėms … km spinduliu nuo vairuotojo pažymėjimo savininko gyvenamosios vietos arba tik mieste (rajone)

05.03 Važiavimas be keleivių

05.04 Tik kelionėms, kurių metu greitis neviršija …km/h

05.05 Važiavimas leidžiamas tik tuomet, kai kartu važiuoja vairuotojo pažymėjimo savininkas

05.06 Be priekabos

05.07 Draudžiama važiuoti greitkeliais

05.08 Draudžiama vairuoti išgėrus alkoholio

TRANSPORTO PRIEMONĖS PRITAIKYMAS

10. Modifikuota pavarų dėžė

10.01 Rankinė pavarų dėžė

10.02 Automatinė pavarų dėžė

10.03 Elektra valdoma pavarų dėžė

10.04 Pritaikyta pavarų perjungimo svirtis

10.05 Be antrosios pavarų dėžės

15. Modifikuota sankaba

15.01 Pritaikyta pavarų perjungimo svirtis

15.02 Rankinė sankaba

15.03 Automatinė sankaba

15.04 Su pertvara iš priekio, atlenkiamas arba nuimamas sankabos pedalas

20. Modifikuotos stabdymo sistemos

20.01 Pritaikytas stabdžių pedalas

20.02 Padidintas stabdžių pedalas

20.03 Stabdžių pedalas, tinkamas naudoti kaire koja

▼B

20.04 Kojos pėda valdomas stabdžių pedalas

20.05 Pasviręs stabdžių pedalas

20.06 Rankinis (pritaikytas) darbinis stabdys

20.07 Sustiprinto darbinio stabdžio maksimalus panaudojimas

20.08 Darbiniame stabdyje įmontuoto avarinio stabdžio maksimalus panaudojimas

20.09 Pritaikytas stovėjimo stabdys

20.10 Elektra valdomas stovėjimo stabdys

20.11 (Pritaikytas) koja valdomas stovėjimo stabdys

20.12 Su pertvara iš priekio, atlenkiamas arba nuimamas stabdžių pedalas

20.13 Kojos keliu valdomas stabdys

20.14 Elektra valdomas darbinis stabdys

25. Modifikuotos akceleratoriaus sistemos

25.01 Pritaikytas akceleratoriaus pedalas

25.02 Kojos pėda valdomas akceleratoriaus pedalas

25.03 Pasviręs akceleratoriaus pedalas

25.04 Rankinis akceleratorius

25.05 Akceleratorius prie kojos kelio

25.06 Akceleratorius su stiprintuvu (elektroninis, pneumatinis ir pan.)

25.07 Akceleratoriaus pedalas iš kairės stabdžių pedalo pusės

25.08 Akceleratoriaus pedalas iš kairės pusės

25.09 Su pertvara iš priekio, atlenkiamas arba nuimamas akceleratoriaus pedalas

30. Modifikuotos kombinuotos stabdymo ir akceleratoriaus sistemos

30.01 Paraleliniai pedalai

30.02 Tame pačiame (arba beveik tame pačiame) aukštyje esantys pedalai

30.03 Akceleratorius ir stabdys su nuolydžiu

30.04 Akceleratorius ir stabdys su nuolydžiu ir korekcija

30.05 Atlenkiami arba nuimami akceleratoriaus ir stabdžių pedalai

30.06 Pakeltos grindys

30.07 Pertvara šalia stabdžių pedalo

30.08 Pertvara protezui šalia stabdžių pedalo

▼B

30.09 Pertvara priešais akceleratoriaus ir stabdžių pedalus

30.10 Kulno arba kojos atrama

30.11 Elektra valdomas akceleratorius ir stabdys

35. Modifikuotas valdymo mechanizmų išdėstymas

(Šviesų jungikliai, priekinio stiklo valytuvas arba priekinio stiklo apliejiklis, garsinis signalas, posūkių rodikliai ir pan.)

35.01 Valdymo įtaisai, valdomi be neigiamos įtakos transporto priemonės vairavimui ir valdymui

35.02 Valdymo įtaisai, valdomi nepaleidžiant vairo ir kėbulo reikmenų (rankenos, pavarų perjungimo šakutės ir pan.)

35.03 Valdymo prietaisai, valdomi nepaleidžiant vairo ir kėbulo reikmenų (rankenos, pavarų perjungimo šakutės ir pan.) kairiąja ranka

35.04 Valdymo prietaisai, valdomi nepaleidžiant vairo ir kėbulo reikmenų (rankenos, pavarų perjungimo šakutės ir pan.) dešiniąja ranka

35.05 Valdymo prietaisai, valdomi nepaleidžiant vairo ir kėbulo reikmenų (rankenos, pavarų perjungimo šakutės ir pan.) bei bendrų akceleratoriaus ir stabdžių mechanizmų

40. Modifikuotas vairo mechanizmas

40.01 Standartinis vairo mechanizmas su vairo stiprintuvu

40.02 Vairo mechanizmas su sustiprintu vairo stiprintuvu

40.03 Vairo mechanizmas su atsargine sistema

40.04 Prailginta vairo kolonėlė

40.05 Pritaikytas vairas (didesnis ir (arba) storesnis vairas, sumažinto diametro vairas ir pan.)

40.06 Pasviręs vairas

40.07 Vertikalus vairas

40.08 Horizontalus vairas

40.09 Koja valdomas vairavimas

40.10 Alternatyvus pritaikytas vairavimas (valdymo rankenos pagalba ir pan.)

40.11 Rankena ant vairo

40.12 Rankinė korekcija ant vairo

40.13 Su korekcine tenodeze

42. Modifikuotas (-i) galinio vaizdo veidrodis (-džiai)

42.01 Išorinis (kairės ar) dešinės pusės galinio vaizdo veidrodis

42.02 Išorinis galinio vaizdo veidrodis, pritvirtintas ant sparno

42.03 Papildomas vidinis galinio vaizdo veidrodis, leidžiantis matyti eismą

42.04 Panoraminis vidinis galinio vaizdo veidrodis

42.05 Galinio vaizdo veidrodis prastai matomam kelio ruožui

42.06 Elektra valdomas (-i) išorinis veidrodis (-džiai)

▼B

43. Modifikuota vairuotojo sėdynė

43.01 Vairuotojo sėdynė gerai matyti leidžiančiame aukštyje ir normaliame nuotolyje nuo vairo ir pedalo

43.02 Vairuotojo sėdynė, pritaikyta prie kūno formos

43.03 Vairuotojo sėdynė su šonine atrama, užtikrinančia sėdėjimo stabilumą

43.04 Vairuotojo sėdynė su porankiu

43.05 Slankiojančios vairuotojo sėdynės vietos prailginimas

43.06 Saugos diržo pritaikymas

43.07 Pakinktų tipo saugos diržas

44. Motociklų modifikacijos (būtina nurodyti papildomą kodą)

44.01 Vienas valdomas stabdys

44.02 (Pritaikytas) ranka valdomas stabdys (priekinio rato)

44.03 (Pritaikytas) koja valdomas stabdys (galinio rato)

44.04 (Pritaikyta) akceleratoriaus rankenėlė

44.05 (Pritaikyta) rankinė pavarų dėžė ir rankinė sankaba

44.06 (Pritaikytas (-i)) galinio vaizdo veidrodis (-džiai)

44.07 (Pritaikytos) komandos (posūkių rodikliai, stabdžių šviesos, …)

44.08 Sėdynės aukštis, leidžiantis vairuotojui sėdimoje padėtyje nuleisti abi kojas ant kelio tuo pat metu

45. Tik motociklas su priekaba

50. Tik su konkrečiu transporto priemonės arba važiuoklės numeriu (transporto priemonės identifikavimo numeris, TPIN)

51. Tik su konkrečia transporto priemonės arba numerio lentele (transporto priemonės registracijos numeris, TPRN)

ADMINISTRACINIAI REIKALAI

70. Pažymėjimo Nr. …, išduoto …, pakaitas (trečiosios šalies atveju ES/JT skiriamasis ženklas; pvz.:70.0123456789.NL)

71. Pažymėjimo Nr. … dublikatas (trečiosios šalies atveju ES/JT skiriamasis ženklas; pvz.: 71.987654321.HR)

72. Tik A kategorijos transporto priemonės, kurių didžiausias cilindro tūris — 125 cm^3, o didžiausia galia — 11 kW (A1)

73. Tik B kategorijos variklį turintys triračiai ar keturračiai (B1)

74. Tik C kategorijos transporto priemonės, kurių leidžiama maksimali masė neviršija 7 500 kg (C1)

▼B

75. Tik D kategorijos transporto priemonės, turinčios ne daugiau kaip 16 sėdimų vietų be vairuotojo vietos (D1)

76. Tik C kategorijos transporto priemonės, kurių leidžiama maksimali masė neviršija 7 500 kg (C1), o jų priekabos leidžiama maksimali masė viršija 750 kg, su sąlyga, kad taip sudarytų junginių leidžiama maksimali masė neviršytų 12 000 kg, o leidžiama maksimali priekabos masė neviršytų nepakrauto vilkiko masės (C1E)

77. Tik D kategorijos transporto priemonės su ne daugiau kaip 16 sėdimų vietų be vairuotojo vietos (D1), kurių priekabos leidžiama maksimali masė viršija 750 kg, su sąlyga, kad a) taip sudarytų junginių leidžiama maksimali masė neviršytų 12 000 kg, o leidžiama maksimali priekabos masė neviršytų nepakrauto vilkiko masės, ir kad b) priekaba nebūtų naudojama keleiviams vežti (D1E)

78. Tik transporto priemonės su automatine pavarų dėže

79. (…) Tik transporto priemonės, atitinkančios skliausteliuose nurodytas specifikacijas, taikant Direktyvos 91/439/EB 10 straipsnio 1 dalį

90.01: į kairę

90.02: į dešinę

90.03: kairė

90.04: dešinė

90.05: ranka

90.06: koja

90.07: naudojama

▼M2

95. Vairuotojas, turintis PKP, atitinkantį Direktyvoje 2003/59/EB nurodomą profesinės kompetencijos įsipareigojimą iki … (pvz., 95(01.01.12))

▼B

96. Vairuotojas, baigęs mokytis arba išlaikęs įgūdžių ir elgsenos patikrinimo egzaminą pagal V priedo nuostatas.

— kodai 100 ir toliau: nacionaliniai kodai, leidžiantys vairuoti tik pažymėjimą išdavusios valstybės narės teritorijoje.

Jei kodas taikomas visoms kategorijoms, kurioms išduotas pažymėjimas, jis gali būti išspausdintas 9, 10 ir 11 antraštinėse dalyse;

13. įgyvendinant šio priedo 4 skirsnio a punktą, paliekama vietos pažymėjimo administravimui reikalingos informacijos įrašui, kurį gali padaryti priimančioji valstybė narė;

▼B

14. paliekama vieta pažymėjimo administravimui reikalingos ar su kelių eismo saugumu susijusios informacijos įrašui, kurį gali padaryti pažymėjimą išduodanti valstybė narė (neprivaloma). Jei ta informacija yra susijusi su viena iš šiame priede aptariamų pozicijų, prieš ją turėtų būti rašomas atitinkamos pozicijos numeris.

    Gavus konkretų raštišką savininko sutikimą šioje vietoje taip pat gali būti papildomai pateikiama informacija, nesusijusi su vairuotojo pažymėjimo administravimu ar kelių eismo saugumu; toks papildymas jokiu būdu nekeičia šio pavyzdžio kaip vairuotojo pažymėjimo paskirties;

▼M2

b) šių 1 ir 2 pažymėjimo pusėse pateikiamų numeruotų punktų paaiškinimas: 1, 2, 3, 4(a), 4(b), 4(c), 5, 10, 11 ir 12.

    Jei valstybė narė pageidauja šiuos įrašus pateikti nacionaline kalba, kuri nėra viena iš šių kalbų: anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, olandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakų, slovėnų, suomių, švedų, vengrų ar vokiečių, ji parengia pažymėjimo dvikalbį variantą vartodama vieną iš pirmiau minėtų kalbų ir nepažeisdama kitų šio priedo nuostatų;

▼B

c) ►M2 Europos Sąjungos pavyzdžio vairuotojo pažymėjime ◄ paliekama vietos, kad būtų galima įtaisyti mikroschemą ar panašų kompiuterinį įtaisą.

4. Specialios nuostatos

a) Tais atvejais, kai valstybės narės pagal šį priedą išduoto vairuotojo pažymėjimo savininkas turi įprastinę gyvenamąją vietą kitoje valstybėje narėje, ta valstybė narė gali į pažymėjimą įrašyti jo administravimui reikalingą informaciją, jeigu šio tipo informaciją ji įrašo ir savo išduodamuose pažymėjimuose ir jeigu šiam tikslui yra pakankamai vietos.

b) Pasikonsultavusios su Komisija valstybės narės gali papildomai naudoti spalvas ar ženklus, pavyzdžiui, brūkšninius kodus, nacionalinius simbolius, nepažeisdamos kitų šio priedo nuostatų.

    Abipusiškai pripažįstant pažymėjimus brūkšniniame kode negali būti pateikiama kita informacija, kurios nebūtų vairuotojo pažymėjime arba kuri nėra svarbi pažymėjimą išduodant.

▼M2

c) Kortelės priekinėje ir atvirkščiojoje pusėse pateikta informacija įskaitoma plika akimi, 9–12 papunkčių informacija kortelės atvirkščiojoje pusėje rašoma ne mažesniu kaip penkių punktų šriftu.

▼M2

EUROPOS SĄJUNGOS PAVYZDŽIO VAIRUOTOJO PAŽYMĖJIMAS

1 *pusė*

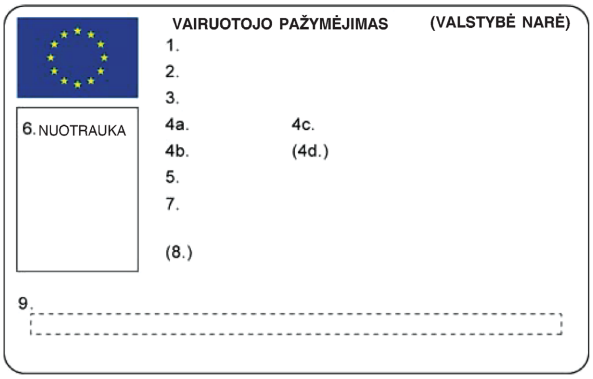

2 *pusė*

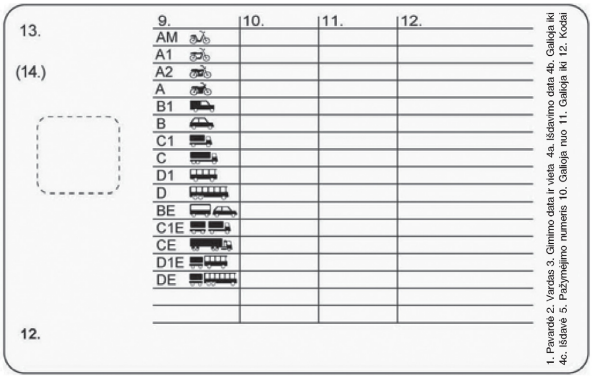

_____

▼B

II PRIEDAS

I. VAIRAVIMO EGZAMINAMS TAIKOMI MINIMALŪS REIKALAVIMAI

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad kandidatai į vairuotojus turėtų žinių bei įgūdžių ir pademonstruotų transporto priemonei vairuoti reikalingą elgseną. Egzaminą, įvestą siekiant šio tikslo, sudaro:

— teorijos egzaminas ir

— įgūdžių bei elgsenos patikrinimo egzaminas.

Kokiomis sąlygomis bus rengiamas šis egzaminas nurodyta toliau.

A. TEORIJOS EGZAMINAS

1. **Forma**

Pasirinkta forma turi užtikrinti, kad kandidatas į vairuotojus žino šio priedo 2, 3 ir 4 punktuose išvardytus dalykus.

Kandidatui į vairuotojus, kuris jau yra išlaikęs vienos kategorijos vairuotojo pažymėjimui gauti skirtą teorijos egzaminą ir pageidauja įsigyti kitos kategorijos vairuotojo pažymėjimą, gali būti netaikomos 2, 3 ir 4 punktų bendrosios nuostatos.

2. **Teorijos egzamino, skirto visoms transporto priemonių kategorijoms, turinys**

2.1. Klausimai turi būti pateikti pagal kiekvieną žemiau nurodytą punktą; klausimų turinį ir formą kiekviena valstybė narė nustato savo nuožiūra:

2.1.1. kelių eismo reguliavimas:

— ypač kiek tai susiję su kelio ženklais, žymėjimais ir signalais, eismo pirmumo teisėmis ir greičio ribojimais;

2.1.2. vairuotojas:

— budrumo ir požiūrio į kitus eismo dalyvius svarba,

— supratimas, nuovoka ir sprendimų priėmimas, ypač reakcijos greitis, taip pat vairavimo elgsenos pasikeitimai dėl alkoholio, narkotikų ir vaistų, dvasinės būsenos ir nuovargio įtakos;

2.1.3. kelias:

— svarbiausi principai, susiję su saugaus atstumo tarp transporto priemonių laikymusi, stabdymo atstumais ir judančios transporto priemonės stabilumu įvairiomis oro ir kelio sąlygomis,

— vairavimo rizikos veiksniai, susiję su įvairiomis kelio sąlygomis, ypač joms keičiantis dėl oro ir dienos ar nakties meto permainų,

— įvairių kelių tipų ypatybės ir susiję įstatymais numatyti reikalavimai;

2.1.4. kiti eismo dalyviai:

— specifiniai rizikos veiksniai, susiję su kitų eismo dalyvių patirties stoka ir labiausiai pažeidžiamomis eismo dalyvių, pavyzdžiui, vaikų, pėsčiųjų, dviratininkų ir mažesnio judrumo žmonių kategorijomis,

▼B

— rizika, susijusi su įvairių tipų transporto priemonių judėjimu bei vairavimu ir jų vairuotojų skirtingais matymo laukais;

2.1.5. bendros taisyklės ir nuostatai, kiti dalykai:

— taisyklės, susijusios su administraciniais dokumentais, reikalingais naudojantis transporto priemonėmis,

— bendros taisyklės, nurodančios, kaip vairuotojas turi elgtis avarijos atveju (avarinio sustojimo ženklo pastatymas ir pranešimas apie iškilusį pavojų) ir kokių priemonių prireikus jis gali imtis, kad padėtų nukentėjusiems,

— saugumo veiksniai, susiję su transporto priemone, kroviniu ir vežamais žmonėmis;

2.1.6. atsargumo priemonės išlipant iš transporto priemonės;

2.1.7. kelių eismo saugumui svarbūs mechaniniai aspektai; kandidatai į vairuotojus turi sugebėti nustatyti dažniausiai pasitaikančius gedimus, ypač vairo, pakabos ir stabdžių sistemų, padangų, žibintų ir posūkių rodiklių, atšvaitų, galinio vaizdo veidrodžių, priekinio stiklo ir valytuvų, išmetamųjų dujų šalinimo sistemų, saugos diržų ir garso signalų įtaiso;

2.1.8. transporto priemonės saugos įranga, ypač saugos diržų, galvos atramų ir vaikui skirtos saugos įrangos naudojimas;

2.1.9. transporto priemonės naudojimo aplinkos atžvilgiu taisyklės (tinkamas garso signalų įtaisų naudojimas, taupus kuro vartojimas, teršalų išmetimo apribojimas ir pan.).

3. **Konkrečios nuostatos, susijusios su A1, A2 ir A kategorijomis**

3.1. Privalomas patikrinimas bendrų žinių apie:

3.1.1. apsaugos priemonių, pavyzdžiui, pirštinių, batų, drabužių ir saugos šalmų, naudojimą;

3.1.2. važiuojančiųjų motociklu matomumą kitiems eismo dalyviams;

3.1.3. rizikos veiksnius, susijusius su įvairiomis pirmiau minėtomis kelio sąlygomis, atkreipiant papildomą dėmesį į slidžias vietas, pavyzdžiui, kanalizacijos šulinių dangčius, kelio žymėjimus, pavyzdžiui, linijas ir rodykles, tramvajų bėgius;

3.1.4. pirmiau minėtus kelių eismo saugumui svarbius mechaninius aspektus, papildomą dėmesį skiriant avarinės šviesos signalizacijai, tepalų lygiui ir rato grandinei.

4. **Konkrečios nuostatos, susijusios su C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 ir D1E kategorijomis**

4.1. Privalomas patikrinimas bendrų žinių apie:

4.1.1. vairavimo valandų ir poilsio laiko atžvilgiu taikomas taisykles, kaip apibrėžta 1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 3820/85 dėl tam tikrų su kelių transportu susijusių socialinių teisės aktų suderinimo ([1]); tachografų naudojimą, kaip apibrėžta 1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 3821/85 ([2]),

([1]) OL L 370, 1985 12 31, p. 1. Reglamentas, panaikintas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 561/2006 (OL L 102, 2006 4 11, p. 1).

([2]) OL L 370, 1985 12 31, p. 8. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 561/2006.

▼B

4.1.2. taisykles tam tikros rūšies transportui: prekiniam ar keleiviniam;

4.1.3. transporto priemonę ar transporto dokumentus, reikalingus šalies ir tarptautiniam prekių ir keleivių vežimui;

4.1.4. kaip elgtis avarijos atveju; kokių priemonių turi būti imtasi po avarijos ar panašaus įvykio, įskaitant tokius skubius veiksmus kaip keleivių evakuacija ir pirmosios pagalbos teikimo pagrindines žinias;

4.1.5. atsargumo priemones, kurių bus imtasi nuimant ir keičiant ratus;

4.1.6. transporto priemonės svoriui ir gabaritui taikomas taisykles; greičio ribotuvams taikomas taisykles;

4.1.7. matymo lauko trukdymą dėl transporto priemonės charakteristikų;

4.1.8. kelių žemėlapio skaitymą, maršruto planavimą, taip pat ir naudojant elektronines navigacijos sistemas (neprivaloma);

4.1.9. saugumo veiksnius, susijusius su transporto priemonės pakrovimu: krovinio kontrolę (sukrovimas ir pritvirtinimas), keblumus su įvairių rūšių kroviniais (pvz. skysčiai, kabantys kroviniai, …), prekių pakrovimą ir iškrovimą bei krovimo įrangos naudojimą (tik C, CE, C1, C1E kategorijoms);

4.1.10. vairuotojo atsakomybę vežant keleivius; keleivių patogumą ir saugumą; vaikų vežimą; privalomą patikrinimą prieš pradedant važiuoti; visos autobusų rūšys turi būti teorijos egzamino dalis (visuomeninio transporto autobusai, tolimojo susisiekimo autobusai, specialių gabaritų autobusai, …) (tik D, DE, D1 ir D1E kategorijoms).

4.2. bendrų žinių apie toliau nurodytas papildomas nuostatas, susijusias su C, CE, D ir DE kategorijomis, privalomą patikrinimą:

4.2.1. vidaus degimo variklių, skysčių (pvz. variklio alyvos, aušinimo skysčio, valymo skysčio), degalų sistemos, elektros sistemos, degimo sistemos, transmisijos sistemos (sankabos, pavarų dėžės ir pan.) struktūros ir veikimo principus;

4.2.2. tepalų ir aušinamojo skysčio apsaugą;

4.2.3. padangų struktūros, montavimo, teisingo naudojimo ir priežiūros principus;

4.2.4. stabdžių detalių ir greičio reguliatorių rūšių, veikimo, pagrindinių detalių, prijungimo, naudojimo ir kasdieninės priežiūros principus bei stabdžių su ABS naudojimą;

4.2.5. movų sistemų rūšių, veikimo, pagrindinių detalių, prijungimo, naudojimo ir kasdieninės priežiūros principus (tik CE, DE kategorijoms);

4.2.6. gedimų priežasčių nustatymo būdus;

4.2.7. transporto priemonių prevencinę priežiūrą ir būtiną einamąjį remontą;

4.2.8. vairuotojo atsakomybę gaunant, gabenant ir pristatant prekes pagal sutartas sąlygas (tik C, CE kategorijoms).

▼B

B. ĮGŪDŽIŲ IR ELGSENOS PATIKRINIMO EGZAMINAS

5. **Transporto priemonė ir jos įranga**

5.1. Vairuoti transporto priemonę su rankine pavarų dėže galima tik išlaikius vairavimo įgūdžių bei elgsenos patikrinimo egzaminą transporto priemone, kurioje yra rankinė pavarų dėžė.

Jei kandidatas į vairuotojus įgūdžių ir elgsenos patikrinimo egzaminą laiko transporto priemone su automatine pavarų dėže, jam išduotame vairuotojo pažymėjime šis faktas turi būti nurodytas. Vairuotojo pažymėjimas su tokiu įrašu galioja tik vairuojant transporto priemonę su automatine pavarų dėže.

„Transporto priemonė su automatine pavarų dėže“ yra tokia transporto priemonė, kurioje pavaros santykis tarp variklio ir ratų gali būti keičiamas tik akceleratoriaus ar stabdžių pedalais.

5.2. Transporto priemonės, kuriomis laikomi įgūdžių bei elgsenos patikrinimo egzaminai, turi atitikti toliau nurodytus minimalius reikalavimus. Valstybės narės gali numatyti griežtesnius arba taikyti papildomus kriterijus.

A1 kategorija:

A1 kategorijos motociklai be priekabos, kurių darbinis tūris ne mažesnis kaip 120 cm^3, galintys išvystyti ne mažesnį kaip 90 km/h greitį.

A2 kategorija:

motociklai be priekabos, kurių cilindro darbinis tūris ne mažesnis kaip 400 cm^3, o variklio galia ne mažesnė kaip 25 kW.

A kategorija:

motociklai be priekabos, kurių cilindro darbinis tūris ne mažesnis kaip 600 cm^3, o variklio galia ne mažesnė kaip 40 kW.

B kategorija:

keturratės B kategorijos transporto priemonės, galinčios išvystyti ne mažesnį kaip 100 km/h greitį;

BE kategorija:

junginiai, kurių leidžiama maksimali masė ne mažesnė kaip 1 000 kg, galintys išvystyti ne mažesnį kaip 100 km/h greitį, sudaryti iš B kategorijos egzaminavimui skirtos transporto priemonės ir priekabos, ir kurie nepriskiriami prie B kategorijos; kroviniui skirta priekabos dalis yra uždaros dėžės formos, ne siauresnė ir ne žemesnė už transporto priemonę; uždaros dėžės formos korpusas gali būti šiek tiek siauresnis už transporto priemonę, jeigu galinis vaizdas yra įmanomas tik naudojant transporto priemonės išorinius galinio vaizdo veidrodžius; priekaba pateikiama su ne mažesne kaip 800 kg faktine bendrąja mase;

B1 kategorija:

variklio varomi keturračiai, galintys išvystyti ne mažesnį kaip 60 km/h greitį;

C kategorija:

C kategorijos transporto priemonės, kurių leidžiama maksimali masė ne mažesnė kaip 12 000 kg, ne trumpesnės kaip aštuoni metrai ir ne siauresnės kaip 2,40 metrų, galinčios išvystyti ne mažesnį kaip 80 km/h greitį; turinčios stabdžius su ABS, pavarų dėžę su ne mažiau kaip aštuoniais pavaros perdavimo skaičiais ir tachografą, kaip apibrėžta Reglamente (EEB) Nr. 3821/85; kroviniui skirta dalis yra uždaros dėžės formos, ne siauresnė ir ne žemesnė už vairuotojo kabiną; transporto priemonė pateikiama su ne mažesne kaip 10 000 kg faktine bendrąja mase;

▼B

CE kategorija:

arba sujungtos transporto priemonės arba junginiai, sudaryti iš C kategorijos egzaminavimui skirtos transporto priemonės ir priekabos, ne trumpesnės kaip 7,5 metrai; tiek sujungtų transporto priemonių, tiek junginių leidžiama maksimali masė ne mažesnė kaip 20 000 kg, ne trumpesni kaip 14 metrų ir ne siauresni kaip 2,40 metrų, galintys išvystyti ne mažesnį kaip 80 km/h greitį, turintys stabdžius su ABS, pavarų dėžę su ne mažiau kaip aštuoniais pavaros perdavimo skaičiais ir tachografą, kaip apibrėžta Reglamente (EEB) Nr. 3821/85; kroviniui skirta dalis yra uždaros dėžės formos, ne siauresnė ir ne žemesnė už vairuotojo kabiną; tiek sujungtos transporto priemonės, tiek junginiai pateikiami su ne mažesne kaip 15 000 kg faktine bendrąja mase;

C1 kategorija:

C1 pakategorės transporto priemonės, kurių leidžiama maksimali masė ne mažesnė kaip 4 000 kg, ne trumpesnės kaip penki metrai ir galinčios išvystyti ne mažesnį kaip 80 km/h greitį; turinčios stabdžius su ABS ir tachografą, kaip apibrėžta Reglamente (EEB) Nr. 3821/85; kroviniui skirta dalis yra uždaros dėžės formos, ne siauresnė ir ne žemesnė už vairuotojo kabiną;

C1E kategorija:

junginiai, sudaryti iš C1 pakategorės egzaminavimui skirtos transporto priemonės ir priekabos, kurių leidžiama maksimali masė ne mažesnė kaip 1 250 kg; tokie junginiai yra ne trumpesni kaip aštuoni metrai, galintys išvystyti ne mažesnį kaip 80 km/h greitį; kroviniui skirta priekabos dalis yra uždaros dėžės formos, ne siauresnė ir ne žemesnė už vairuotojo kabiną; uždaros dėžės formos korpusas gali būti šiek tiek siauresnis už vairuotojo kabiną, jeigu galinis vaizdas yra įmanomas tik naudojant transporto priemonės išorinius galinio vaizdo veidrodžius; priekaba pateikiama su ne mažesne kaip 800 kg faktine bendrąja mase;

D kategorija:

D kategorijos transporto priemonės, ne trumpesnės kaip 10 metrų, ne siauresnės kaip 2,40 metrų ir galinčios išvystyti ne mažesnį kaip 80 km/h greitį; turinčios stabdžius su ABS ir įrašymo įrangą, kaip numatyta Reglamente (EEB) Nr. 3821/85;

DE kategorija:

junginiai, kurių leidžiama maksimali masė ne mažesnė kaip 1 250 kg, ne siauresni kaip 2,40 metrų, galintys išvystyti ne mažesnį kaip 80 km/h greitį, sudaryti iš D kategorijos egzaminavimui skirtos transporto priemonės ir priekabos; kroviniui skirta priekabos dalis yra uždaros dėžės formos, ne siauresnė kaip du metrai ir ne žemesnė kaip du metrai; priekaba pateikiama su ne mažesne kaip 800 kg faktine bendrąja mase;

D1 kategorija:

D1 pakategorės transporto priemonės, kurių leidžiama maksimali masė ne mažesnė kaip 4 000 kg, ne trumpesnės kaip penki metrai ir galinčios išvystyti ne mažesnį kaip 80 km/h greitį; turinčios stabdžius su ABS ir tachografą, kaip apibrėžta Reglamente (EEB) Nr. 3821/85;

D1E kategorija:

junginiai, kurių leidžiama maksimali masė ne mažesnė kaip 1 250 kg, galintys išvystyti ne mažesnį kaip 80 km/h greitį, sudaryti iš D1 pakategorės egzaminavimui skirtos transporto priemonės ir priekabos; kroviniui skirta priekabos dalis yra uždaros dėžės formos, ne siauresnė kaip du metrai ir ne žemesnė kaip du metrai; priekaba pateikiama su ne mažesne kaip 800 kg faktine bendrąja mase;

▼B

BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 ir D1E kategorijų egzaminavimui skirtos transporto priemonės, kurios neatitinka pirmiau minėtų minimalių kriterijų, bet buvo naudojamos Direktyvos įsigaliojimo metu ar anksčiau, gali būti ir toliau naudojamos, bet ne ilgiau kaip dešimt metų po tos datos. Valstybės narės gali įgyvendinti reikalavimus, susijusius su tokiomis transporto priemonėmis vežamais kroviniais, per dešimt metų nuo Komisijos direktyvos 2000/56/EB ([1]) įsigaliojimo.

6. **Įgūdžių ir elgsenos patikrinimas A1, A2 ir A kategorijoms.**

6.1. *Transporto priemonės paruošimas ir techninis patikrinimas atsižvelgiant į kelių eismo saugumą*

Kandidatai į vairuotojus privalo pademonstruoti, ar jie sugeba pasiruošti saugiai vairuoti, patenkindami tokius reikalavimus:

6.1.1. prisitaikyti tokias saugos priemones kaip pirštines, batus, drabužius ir saugos šalmą;

6.1.2. atlikti pasirinktinį padangų, stabdžių, vairo mechanizmo, avarinės šviesos signalizacijos (jeigu tokia yra), rato grandinės, tepalų lygio, žibintų, atšvaitų, posūkių rodiklių ir garso signalų įtaiso būklės patikrinimą.

6.2. *Specialūs manevrai tikrintini atsižvelgiant į kelių eismo saugumą*

6.2.1. pastatyti motociklą ant stovo ir nukelti jį nuo stovo, taip pat, einant šalia transporto priemonės, varyti ją neveikiant varikliui;

6.2.2. pastatyti motociklą ant stovo;

6.2.3. atlikti ne mažiau kaip du manevrus mažu greičiu, taip pat ir slalomą; tai turėtų leisti įvertinti sugebėjimą valdyti sankabą kartu su stabdžiu, pusiausvyrą, matymo lauką ir padėtį ant motociklo bei kojų padėtį ant pakojų;

6.2.4. atlikti ne mažiau kaip du manevrus didesniu greičiu, iš kurių vienas manevras atliekamas įjungus antrą ar trečią pavarą, važiuojant ne mažesniu kaip 30 km/h greičiu, o kitas manevras atliekamas aplenkiant kliūtį, važiuojant ne mažesniu kaip 50 km/h greičiu; tai turėtų leisti įvertinti sugebėjimą valdyti padėtį ant motociklo, matymo lauką, pusiausvyrą, vairavimo techniką ir pavarų keitimo techniką;

6.2.5. stabdymas: atliekami ne mažiau kaip du stabdymo manevrai, įskaitant avarinį stabdymą ne mažesniu kaip 50 km/h greičiu; tai turėtų leisti įvertinti sugebėjimą valdyti priekinį ir užpakalinį stabdį, matymo lauką ir padėtį ant motociklo.

6.2.3–6.2.5 punktuose minėti specialūs manevrai turi būti įgyvendinti ne vėliau kaip per penkerius metus nuo Direktyvos 2000/56/EB įsigaliojimo.

([1]) 2000 m. rugsėjo 14 d. Komisijos direktyva 2000/56/EB iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 91/439/EEB dėl vairuotojo pažymėjimų (OL L 237, 2000 9 21, p. 45).

▼B

6.3. *Elgsena eismo metu*

Kandidatai į vairuotojus, imdamiesi visų reikiamų atsargumo priemonių, visus šiuos veiksmus turi atlikti visiškai saugiai esant normalioms eismo sąlygoms:

6.3.1. manevravimo pradžia: pajudėti iš stovėjimo vietos, po sustojimo; išvažiuoti į kelią iš šalia esančių teritorijų;

6.3.2. važiuoti tiesiais keliais; prasilenkti su priešinga kryptimi važiuojančiomis transporto priemonėmis, taip pat ir siaurose vietose;

6.3.3. važiuoti kelio vingiu;

6.3.4. sankryžos: artėti prie kelių susikirtimų ir susijungimų bei važiuoti per juos;

6.3.5. keisti kryptį: posūkiai į kairę ir į dešinę; keisti eismo juostas;

6.3.6. privažiuoti prie greitkelių ar panašių kelių (jeigu tokių yra) arba išvažiuoti iš jų; įvažiuoti iš greitėjimo juostos; išvažiuoti lėtėjimo juosta;

6.3.7. pasivyti arba aplenkti: pasivyti kitas transporto priemones (jeigu įmanoma); aplenkti kliūtis, pvz., stovinčius automobilius; būti aplenktam (prireikus) kitų transporto priemonių;

6.3.8. kelio ypatumai (jeigu tokių yra): kelio žiedai; geležinkelio pervažos; tramvajų arba autobusų stotelės; pėsčiųjų perėjos; užvažiuoti į didelę įkalnę, nuvažiuoti didele nuokalne;

6.3.9. imtis reikiamų atsargumo priemonių išlipant iš transporto priemonės.

7. **Įgūdžių ir elgsenos patikrinimas B, B1 ir BE kategorijoms**

7.1. *Transporto priemonės paruošimas ir techninis patikrinimas atsižvelgiant į kelių eismo saugumą*

Kandidatai į vairuotojus privalo pademonstruoti, ar jie sugeba pasiruošti saugiai vairuoti, patenkindami tokius reikalavimus:

7.1.1. sureguliuoti sėdynę į taisyklingo sėdėjimo padėtį;

7.1.2. sureguliuoti galinio vaizdo veidrodžius, saugos diržus ir galvos atramas, jeigu tokių yra;

7.1.3. patikrinti, ar uždarytos durys;

7.1.4. atlikti pasirinktinį padangų, vairo mechanizmo, stabdžių, skysčių (pvz., variklio alyvos, aušinimo skysčio, valymo skysčio), žibintų, atšvaitų, posūkių rodiklių ir garso signalų įtaiso būklės patikrinimą;

7.1.5. patikrinti saugaus transporto priemonės pakrovimo veiksnius: kėbulą, apkalas, krovinio duris, kabinos užrakinimą, krovinio pakrovimo ir apsaugos būdą (tik BE kategorijai);

7.1.6. patikrinti sukabinimo mechanizmą ir stabdžius bei elektros laidus (tik BE kategorijai);

7.2. *B ir B1 kategorijos: specialūs manevrai tikrintini atsižvelgiant į kelių eismo saugumą*

Pasirinktinai patikrinamas sugebėjimas atlikti tokius manevrus (ne mažiau kaip du manevrai už keturis taškus, taip pat ir vienas manevras važiuojant atbuline eiga):

7.2.1. važiuoti atbuline eiga tiesia linija ir atbuline eiga sukant į dešinę ar į kairę už kampo, tuo pačiu metu laikantis teisingos eismo juostos;

▼B

7.2.2. apsukti transporto priemonę priešinga kryptimi, naudojant priekinės ir atbulinės eigos pavaras;

7.2.3. pastatyti transporto priemonę stovėjimo vietoje (lygiagrečiai, įstrižai ar stačiu kampu, priekiu ar galu, lygioje vietoje, įkalnėje ir nuokalnėje) ir pajudėti iš jos;

7.2.4. sklandžiai stabdyti, kol visiškai sustos; o avarinis stabdymas — neprivalomas.

7.3. *BE kategorija: specialūs manevrai tikrintini atsižvelgiant į kelių eismo saugumą*

7.3.1. prikabinti ir atkabinti arba atkabinti ir vėl prikabinti priekabą prie transporto priemonės; manevro metu vilkikas turi būti pastatytas šalia priekabos (t. y. ne vienoje linijoje);

7.3.2. važiuoti atbuline eiga kelio lanku, kurį savo nuožiūra nustato valstybės narės;

7.3.3. saugiai pastatyti transporto priemonę pakrovimui arba iškrovimui.

7.4. *Elgsena eismo metu*

Kandidatai į vairuotojus, imdamiesi visų reikiamų atsargumo priemonių, visus šiuos veiksmus turi atlikti visiškai saugiai esant normalioms eismo sąlygoms:

7.4.1. manevravimo pradžia: pajudėti iš stovėjimo vietos, po sustojimo; išvažiuoti į kelią iš šalia esančių teritorijų;

7.4.2. važiuoti tiesiais keliais; prasilenkti su priešinga kryptimi važiuojančiomis transporto priemonėmis, taip pat ir siaurose vietose;

7.4.3. važiuoti kelio vingiu;

7.4.4. sankryžos: artėti prie kelių susikirtimų ir susijungimų bei važiuoti per juos;

7.4.5. keisti kryptį: posūkiai į kairę ir į dešinę; keisti eismo juostas;

7.4.6. privažiuoti prie greitkelių ar panašių kelių (jeigu tokių yra) arba išvažiuoti iš jų; įvažiuoti iš greitėjimo juostos; išvažiuoti lėtėjimo juosta;

7.4.7. pasivyti arba aplenkti: pasivyti kitas transporto priemones (jeigu įmanoma); aplenkti kliūtis, pvz., stovinčius automobilius; būti aplenktam (prireikus) kitų transporto priemonių;

7.4.8. kelio ypatumai (jeigu tokių yra): kelio žiedai; geležinkelio pervažos; tramvajų arba autobusų stotelės; pėsčiųjų perėjos; užvažiuoti į didelę įkalnę, nuvažiuoti didele nuokalne;

7.4.9. imtis reikiamų atsargumo priemonių išlipant iš transporto priemonės.

8. **Įgūdžių ir elgsenos patikrinimas C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 ir D1E kategorijoms**

8.1. *Transporto priemonės paruošimas ir techninis patikrinimas atsižvelgiant į kelių eismo saugumą*

Kandidatai į vairuotojus privalo pademonstruoti, ar jie sugeba pasiruošti saugiai vairuoti, patenkindami tokius reikalavimus:

8.1.1. sureguliuoti sėdynę į taisyklingo sėdėjimo padėtį;

▼B

8.1.2. sureguliuoti galinio vaizdo veidrodžius, saugos diržus ir galvos atramas, jeigu tokių yra;

8.1.3. atlikti pasirinktinį padangų, vairo mechanizmo, žibintų, atšvaitų, posūkių rodiklių ir garso signalų įtaiso būklės patikrinimą;

8.1.4. patikrinti elektra valdomas stabdžių ir vairo mechanizmo sistemas; patikrinti ratų, ratų tvirtinimo veržlių, purvasargių, priekinio stiklo, langų ir valytuvų būklę, skysčius (pvz., variklio alyvą, aušinimo skystį, valymo skystį); patikrinti ir naudoti prietaisų skydą, taip pat ir tachografą, kaip apibrėžta Reglamente (EEB) Nr. 3821/85;

8.1.5. patikrinti oro slėgį, oro resiverius ir pakabą;

8.1.6. patikrinti saugaus transporto priemonės pakrovimo veiksnius: kėbulą, apkalas, krovinio duris, pakrovimo mechanizmą (jeigu toks yra), kabinos užrakinimą (jeigu toks yra), krovinio pakrovimo ir apsaugos būdą (tik C, CE, C1, C1E kategorijoms);

8.1.7. patikrinti sukabinimo mechanizmą ir stabdžius bei elektros laidus (tik CE, C1E, DE, D1E kategorijoms);

8.1.8. sugebėti imtis specialių transporto priemonės saugos priemonių; tikrinti kėbulą, darbines duris; avarinius išėjimus, pirmosios pagalbos priemones, ugnies gesintuvus ir kitas saugos priemones (tik D, DE, D1, D1E kategorijoms);

8.1.9. skaityti kelio žemėlapį, planuoti maršrutą naudojant ir elektronines navigacijos sistemas (pasirenkamai).

8.2. *Specialūs manevrai tikrintini atsižvelgiant į kelių eismo saugumą*

8.2.1. prikabinti ir atkabinti arba atkabinti ir vėl prikabinti priekabą prie transporto priemonės; manevro metu vilkikas turi būti pastatytas šalia priekabos (t.y. ne vienoje linijoje) (tik CE, C1E, DE, D1E kategorijoms);

8.2.2. važiuoti atbuline eiga kelio lanku, kurį savo nuožiūra nustato valstybės narės;

8.2.3. saugiai pastatyti transporto priemonę pakrovimui arba iškrovimui prie pakrovimo arba iškrovimo platformos ar panašaus įrenginio (tik C, CE, C1, C1E kategorijoms);

8.2.4. pastatyti autobusą taip, kad keleiviai galėtų saugiai įlipti ar išlipti (tik D, DE, D1, D1E kategorijoms).

8.3. *Elgsena eismo metu*

Kandidatai į vairuotojus, imdamiesi visų reikiamų atsargumo priemonių, visus šiuos veiksmus turi atlikti visiškai saugiai esant normalioms eismo sąlygoms:

8.3.1. manevravimo pradžia: pajudėti iš stovėjimo vietos, po sustojimo; išvažiuoti į kelią iš šalia esančių teritorijų;

8.3.2. važiuoti tiesiais keliais; prasilenkti su priešinga kryptimi važiuojančiomis transporto priemonėmis, taip pat ir siaurose vietose;

8.3.3. važiuoti kelio vingiu;

8.3.4. sankryžos: artėti prie kelių susikirtimų ir susijungimų bei važiuoti per juos;

▼B

8.3.5. keisti kryptį: posūkiai į kairę ir į dešinę; keisti eismo juostas;

8.3.6. privažiuoti prie greitkelių ar panašių kelių (jeigu tokių yra) arba išvažiuoti iš jų; įvažiuoti iš greitėjimo juostos; išvažiuoti lėtėjimo juosta;

8.3.7. pasivyti arba aplenkti: pasivyti kitas transporto priemones (jeigu įmanoma); aplenkti kliūtis, pvz., stovinčius automobilius; būti aplenktam (prireikus) kitų transporto priemonių;

8.3.8. kelio ypatumai (jeigu tokių yra): kelio žiedai; geležinkelio pervažos; tramvajų arba autobusų stotelės; pėsčiųjų perėjos; užvažiuoti į didelę įkalnę, nuvažiuoti didele nuokalne;

8.3.9. imtis reikiamų atsargumo priemonių išlipant iš transporto priemonės.

9. **Įgūdžių ir elgsenos egzamino vertinimas**

9.1. Kiekvienos pirmiau minėtos vairavimo situacijos vertinimas turi atspindėti kandidato į vairuotojus sugebėjimo naudotis transporto priemonės valdymo mechanizmais laipsnį ir jo parodytą sugebėjimą eismo situacijose vairuoti visiškai saugiai. Egzamino metu egzaminuotojas privalo jaustis saugus. Kandidatas į vairuotojus egzamino neišlaiko, jei vairavimo klaidos ar elgsena kelia pavojų transporto priemonei, kuria laikomas egzaminas, jos keleiviams ar kitiems eismo dalyviams, nepaisant to, ar egzaminuotojas arba lydintis asmuo turi įsikišti, ar ne. Egzaminuotojas savo nuožiūra gali nuspręsti, kada užbaigti egzaminą.

Vairavimo egzaminuotojai privalo būti išmokyti teisingai įvertinti kandidato sugebėjimą saugiai vairuoti. Valstybės narės įgaliota institucija stebi ir prižiūri vairavimo egzaminuotojų darbą, kad būtų užtikrintas teisingas bei nuoseklus vertinimas pagal šiame priede nustatytus reikalavimus.

9.2. Vertindamas vairavimo egzaminuotojas ypatingą dėmesį turi kreipti į tai, ar kandidatas į vairuotojus kitų atžvilgiu demonstruoja saugią ir draugišką elgseną. Tai turėtų atspindėti bendrą vairavimo stilių, į kurį vairavimo egzaminuotojas turėtų atsižvelgti spręsdamas apie kandidatą į vairuotojus. Jis apima prisitaikantį ir ryžtingą (saugų) vairavimą, atsižvelgiant į kelio bei oro sąlygas, kitus eismo dalyvius, kitų eismo dalyvių (ypač labiau pažeidžiamų) interesus ir numatant veiksmus.

9.3. Be to, vairavimo egzaminuotojas įvertins, ar kandidatas į vairuotojus:

9.3.1. valdo transporto priemonę deramai naudodamas saugos diržus, galinio vaizdo veidrodžius, galvos atramas, sėdynę, žibintus ir kitus įrengimus; sankabą, pavarų dėžę, akceleratorių, stabdžių sistemas (taip pat ir trečiojo stabdžio sistemą, jeigu tokia yra), vairą; valdo transporto priemonę skirtingose situacijose, važiuodamas įvairiu greičiu; išlaiko stabilumą kelyje; atsižvelgia į transporto priemonės masę ir gabaritus bei ypatybes; krovinio svorį ir rūšį (tik BE, C, CE, C1, C1E, DE, D1E kategorijoms), keleivių patogumą (tik D, DE, D1, D1E kategorijoms) (nedidindamas greičio staigiai, važiuodamas tolygiai ir nestabdydamas staigiai);

9.3.2. važiuoja ekonomiškai ir nekenkdamas aplinkai, atsižvelgdamas į apsisukimų skaičių per minutę, keisdamas pavaras, stabdydamas ir didindamas greitį (tik BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1, D1E kategorijoms);

▼B

9.3.3. stebėjimas: ar stebi iš visų pusių; deramai naudoja veidrodėlius, mato iš toli, iš vidutinio nuotolio, iš arti;

9.3.4. pirmumas arba kelio užleidimas: ar laikosi pirmumo taisyklių sankryžose, kelių susikirtimuose ir susijungimuose; kelio užleidimo taisyklių kitais atvejais (pvz., keisdamas kryptį, keisdamas eismo juostas, atlikdamas specialius manevrus);

9.3.5. tinkama padėtis kelyje: ar užima tinkamą padėtį kelyje, eismo juostose, kelio žieduose, kelio vingiuose atsižvelgdamas į transporto priemonės rūšį ir ypatumus; pasirengia užimti padėtį;

9.3.6. atstumo laikymasis: ar laikosi tinkamo atstumo iš priekio ir iš šono; laikosi tinkamo atstumo nuo kitų eismo dalyvių;

9.3.7. greitis: ar neviršija didžiausio leistino greičio; pasirenka greitį atsižvelgdamas į oro arba eismo sąlygas ir tam tikrais atvejais valstybinius greičio apribojimus; važiuoja tokiu greičiu, kuris leistų sustoti matomoje ir laisvoje kelio atkarpoje; pasirenka greitį atsižvelgdamas į kitų tos pačios rūšies eismo dalyvių greitį;

9.3.8. šviesoforai, kelio ženklai ir kiti ženklai: ar tinkamai elgiasi prie šviesoforų; laikosi eismo reguliuotojų nurodymų; tinkamai elgiasi prie kelio ženklų (draudžiamųjų ar nurodomųjų); imasi deramų veiksmų prie kelio ženklinimų;

9.3.9. signalizavimas: ar signalizuoja prireikus, tinkamai ir laiku; teisingai rodo kryptis; imasi deramų veiksmų visų kitų eismo dalyvių duodamų signalų atžvilgiu;

9.3.10. stabdymas ir sustojimas: ar laiku mažina greitį, stabdo, sustoja atsižvelgdamas į aplinkybes; numato veiksmus; naudoja įvairias stabdžių sistemas (tik C, CE, D, DE kategorijoms); naudoja kitas greičio mažinimo sistemas (tik C, CE, D, DE kategorijoms).

10. **Egzamino trukmė**

Egzamino trukmė ir nuvažiuotas atstumas turi būti tokie, kad pakaktų laiko įvertinti šio priedo B skirsnyje nurodytus įgūdžius bei elgseną. Bet kokiu atveju A, A1, A2, B, B1 ir BE kategorijoms vairavimo kelyje trukmė turi būti ne trumpesnė kaip 25 minutės, o kitoms kategorijoms ne trumpesnė kaip 45 minutės. Į ši laiką neįeina kandidato į vairuotojus priėmimas, transporto priemonės paruošimas, techninis transporto priemonės patikrinimas atsižvelgiant į kelių eismo saugumą, specialūs manevrai ir praktikos egzamino rezultatų paskelbimas.

11. **Egzamino vieta**

Egzamino dalis, skirta įvertinti specialius manevrus, gali būti surengta specialiai įrengtoje egzaminavimo aikštelėje. Kai įmanoma, egzamino dalis, skirta įvertinti elgseną eismo situacijose, turėtų vykti keliuose, toliau nuo gyvenamųjų rajonų, autostradose ir greitkeliuose (ar panašiose vietose), taip pat tose miesto gatvėse (gyvenamuose rajonuose, vietose, kur greitis ribojamas iki 30 ir 50 km/h, miesto autostradose), kuriose vairuotojai galėtų susidurti su įvairaus pobūdžio sunkumais. Taip pat pageidautina, kad egzaminas vyktų įvairaus intensyvumo eismo sąlygomis. Vairavimo kelyje metu praleistas laikas turi būti panaudotas optimaliai, kad būtų galima įvertinti kandidato į vairuotojus sugebėjimus įvairiose galimose eismo situacijose, ypatingą dėmesį skiriant šių situacijų pokyčiams.

▼B

II. ŽINIOS, ĮGŪDŽIAI IR ELGSENA VAIRUOJANT VARIKLIO VAROMĄ TRANSPORTO PRIEMONĘ

Visų variklio varomų transporto priemonių vairuotojai bet kuriuo metu privalo turėti 1–9 punktuose nurodytų žinių, įgūdžių ir elgtis taip, kad sugebėtų:

— pastebėti eismo pavojus ir įvertinti jų sudėtingumą;

— pakankamai gerai valdyti savo transporto priemonę, kad nesukeltų avarinių situacijų ir tinkamai reaguotų patekę į tokias situacijas;

— laikytis kelių eismo taisyklių, ypač skirtų išvengti eismo nelaimių ir išlaikyti nenutrūkstamą eismą;

— nustatyti bet kokius didesnius savo transporto priemonės techninius gedimus, ypač keliančius pavojų saugai, ir pasirūpinti, kad jie būtų tinkamu būdu pašalinti;

— atsižvelgti į visus vairavimui poveikio turinčius veiksnius (pvz., alkoholį, nuovargį, silpną regėjimą ir pan.), kad galėtų išlikti nuovokūs ir pasinaudoti visais sugebėjimais vairuoti saugiai;

— padėti užtikrinti visų kelių eismo dalyvių saugumą, ypač silpniausiųjų ir labiausiai neapsaugotų, rodyti kitiems deramą pagarbą.

Valstybės narės gali įgyvendinti atitinkamas priemones siekdamos užtikrinti, kad 1–9 punktuose nurodytas žinias, įgūdžius ir elgseną praradę vairuotojai galėtų atnaujinti žinias ir įgūdžius ir toliau demonstruoti motorinės transporto priemonės vairavimui reikalingą elgseną.

▼B

III PRIEDAS

MINIMALIOS FIZINIO IR PSICHINIO TINKAMUMO NORMOS, TAIKOMOS ASMENIMS, VAIRUOJANTIEMS VARIKLIO VAROMĄ TRANSPORTO PRIEMONĘ

APIBRĖŽIMAI

1. Šiame priede vairuotojai skirstomi į dvi grupes:

1.1. 1 grupė:

A, A1, A2, AM, B, B1 ir BE kategorijų transporto priemonių vairuotojai.

1.2. 2 grupė:

C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 ir D1E kategorijų transporto priemonių vairuotojai.

1.3. Nacionalinės teisės aktai gali numatyti, kad šio priedo nuostatos, skirtos 2 grupės vairuotojams, yra taikomos B kategorijos transporto priemonių vairuotojams, naudojantiems vairuotojo pažymėjimą profesiniams tikslams (lengvieji taksi automobiliai, greitosios pagalbos automobiliai ir pan.).

2. Lygiai taip pat kandidatai į vairuotojus, norintys įsigyti pirmąjį vairuotojo pažymėjimą, arba norintys jį atnaujinti vairuotojai priskiriami tai grupei, kuriai jie priklausys, kai jiems bus išduotas pirmasis ar atnaujintas vairuotojo pažymėjimas.

MEDICININIAI PATIKRINIMAI

3. 1 grupė:

Reikalaujama, kad kandidatai į vairuotojus pasitikrintų sveikatą, jei atlikus būtinus formalumus ar egzaminų, kuriuos jie turi išlaikyti prieš gaudami vairuotojo pažymėjimą, metu tampa akivaizdu, jog jie turi vieną ar daugiau sveikatos sutrikimų, išvardytų šiame priede.

4. 2 grupė:

Kandidatai į vairuotojus pasitikrina sveikatą prieš tai, kai jiems bus išduotas pirmasis vairuotojo pažymėjimas, ir vėliau vairuotojų sveikata tikrinama pagal valstybėje narėje, kurioje yra jų įprastinė gyvenamoji vieta, veikiančią nacionalinę sistemą, kai atnaujinamas jų vairuotojo pažymėjimas.

5. Valstybių narių nustatyti vairuotojo pažymėjimo išdavimo ar vėlesnio atnaujinimo reikalavimai gali būti griežtesni negu šiame priede nustatyti reikalavimai.

▼M1

REGĖJIMAS

6. ►C1 Visi kandidatai gauti vairuotojo pažymėjimą atitinkamai pasitikrina, ar jų regėjimas yra tikrai pakankamai aštrus variklinėms transporto priemonėms vairuoti. ◄ ►C1 Kilus pagrįstoms abejonėms dėl kandidato gauti vairuotojo pažymėjimą regėjimo tinkamumo, kandidatą tikrina kompetentinga medicinos institucija. ◄ Patikrinimo metu dėmesys visų pirma kreipiamas į: regėjimo aštrumą, regėjimo lauką, regėjimą prieblandoje, jautrumą ryškiai šviesai ir kontrastinį jautrumą, diplopiją ir į kitas regėjimo funkcijas, kurios gali trukdyti saugiai vairuoti.

1 grupės vairuotojams, kurių regėjimas neatitinka regėjimo lauko arba regėjimo aštrumo standarto, pažymėjimai gali būti išduoti išskirtiniais atvejais; tokias atvejais vairuotoją turėtų ištirti kompetentinga medicinos institucija, siekiant įsitikinti, ar jis neturi jokių kitų regėjimo funkcijos sutrikimų, įskaitant jautrumo ryškiai šviesai, kontrastinio jautrumo ir regėjimo prieblandoje sutrikimus. ►C1 Vairuotojas ar kandidatas gauti vairuotojo pažymėjimą taip pat turėtų būti praėjęs kompetentingos institucijos atliekamą praktinį patikrinimą. ◄

▼M1

1 grupė:

6.1. ►C1 Kandidatų gauti vairuotojo pažymėjimą arba atnaujinti tokį pažymėjimą binokulinio regėjimo aštrumas, jeigu reikia – su korekciniais lęšiais, žiūrint abiem akimis, turi būti ne mažesnis kaip 0,5. ◄

►C1 Be to, horizontalusis regėjimo laukas turėtų būti ne mažesnis kaip 120 laipsnių, regėjimo lauko plotis – ne mažesnis kaip 50 laipsnių į kairę ir į dešinę bei 20 laipsnių į viršų ir žemyn. ◄ Centriniame 20 laipsnių regėjimo spindulyje neturėtų būti jokių regėjimo defektų.

▼C1

Jei kandidatui nustatoma ar konstatuojama progresuojanti akių liga, vairuotojo pažymėjimas jam gali būti išduotas ar atnaujintas su sąlyga, kad jį reguliariai tikrins kompetentinga medicinos institucija.

▼M1

6.2. ►C1 Kandidatų gauti vairuotojo pažymėjimą arba atnaujinti tokį pažymėjimą, visai nematančių viena akimi arba matančių tik viena akimi, pavyzdžiui, sergant diplopija, regėjimo aštrumas turi būti, jeigu reikia – su korekciniais lęšiais, ne mažesnis kaip 0,5. ◄ ►C1 Kompetentinga medicinos institucija turi patvirtinti, jog tokia monokulinio regėjimo būklė tęsiasi pakankamai ilgai, kad prie jos būtų galima prisitaikyti, ir jog regėjimo ta akimi laukas atitinka 6.1 punkte nustatytą reikalavimą. ◄

6.3. ►C1 Jei diplopija atsirado neseniai arba prarastas vienos akies regėjimas, turėtų būti taikomas atitinkamas adaptacinis laikotarpis (pavyzdžiui, šešių mėnesių), per kurį vairuoti yra draudžiama. ◄ Pasibaigus šiam laikotarpiui, vairuoti leidžiama tik gavus regos ir vairavimo specialistų sutikimą.

2 grupė:

6.4. ►C1 Kandidatų gauti vairuotojo pažymėjimą arba atnaujinti tokį pažymėjimą sveikesnės akies regėjimo aštrumas, jeigu reikia – su korekciniais lęšiais, turi būti ne mažesnis kaip 0,8, o silpnesnės akies – ne mažesnis kaip 0,1. ◄ Jei korekciniai lęšiai naudojami tam, kad mažiausias regėjimo aštrumas būtų 0,8 ir 0,1, toks regėjimo aštrumas privalo būti pasiektas nešiojant akinius, kurių stiprumas neturi būti didesnis kaip plius aštuonios dioptrijos, arba nešiojant kontaktinius lęšius. Korekcija turi būti gerai toleruojama.

►C1 Be to, horizontalusis regėjimo abiem akimis laukas turėtų būti ne mažesnis kaip 160 laipsnių, regėjimo lauko plotis turėtų būti ne mažesnis kaip 70 laipsnių į kairę ir į dešinę bei 30 laipsnių į viršų ir žemyn. ◄ Centriniame 30 laipsnių regėjimo spindulyje neturėtų būti jokių regėjimo defektų.

▼C1

Vairuotojo pažymėjimai neišduodami kandidatams gauti vairuotojo pažymėjimą ir neatnaujinami vairuotojams, kurių regėjimo kontrastinis jautrumas yra susilpnėjęs arba kuriems nustatyta diplopija.

▼M1

►C1 Smarkiai pablogėjus vienos akies regėjimui, turėtų būti taikomas atitinkamas adaptacinis laikotarpis (pavyzdžiui, šešių mėnesių), per kurį vairuoti yra draudžiama. ◄ Pasibaigus šiam laikotarpiui, vairuoti leidžiama tik gavus regos ir vairavimo specialistų sutikimą.

▼B

KLAUSA

7. Vairuotojo pažymėjimai gali būti išduoti kandidatams į vairuotojus ar atnaujinti vairuotojams, priklausantiems 2 grupei, atsižvelgiant į kompetentingų medicinos institucijų išvadas; medicininių patikrinimų metu ypač atsižvelgiama į kurtumo laipsnį.

▼B

ASMENYS SU JUDĖJIMO SUTRIKIMAIS

8. Vairuotojo pažymėjimai neišduodami kandidatams į vairuotojus ar neatnaujinami vairuotojams, kurie skundžiasi judėjimo sistemos negalavimais ar sutrikimais, kurie kelia pavojų saugiam variklio varomos priemonės vairavimui.

1 grupė:

8.1. Vairuotojo pažymėjimai, kuriems taikomi tam tikri apribojimai, prireikus gali būti išduodami fiziškai neįgaliems kandidatams į vairuotojus ar vairuotojams po to, kai savo išvadą pateikia kompetentinga medicinos institucija. Ši išvada turi remtis atitinkamo negalavimo ar sutrikimo medicininiu įvertinimu, ir, jei būtina, praktiniu patikrinimu. Taip pat joje turi būti nurodyta, kokia automobilio modifikacija reikalinga ir ar vairuotojui reikalingas ortopedinis įrenginys, kuriuo naudojantis, kaip rodo įgūdžių ir elgsenos patikrinimas, vairavimas nekeltų pavojaus.

8.2. Vairuotojo pažymėjimai bet kuriam kandidatui į vairuotojus su progresuojančia negalia gali būti išduodami ar atnaujinami tik tokiu atveju, jei toks asmuo reguliariai tikrinsis sveikatą, kad būtų nustatyta, ar jis dar gali visiškai saugiai vairuoti transporto priemonę.

Kai negalia neprogresuoja, vairuotojo pažymėjimas gali būti išduotas ar atnaujintas nereikalaujant reguliarios medicininės apžiūros.

2 grupė:

8.3. Kompetentinga medicinos institucija tinkamai įvertina papildomą riziką ir pavojus, kurie kyla, kai vairuojamos prie šios grupės priskiriamos transporto priemonės.

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

9. Liga, dėl kurios kandidatas į vairuotojus, pateikęs prašymą pirmajam vairuotojo pažymėjimui gauti, ar vairuotojas, pateikęs prašymą pažymėjimui atnaujinti, gali patirti staigų širdies ar kraujagyslių sistemos sutrikimą, dėl kurio staiga sutrinka cerebralinės funkcijos, kelia pavojų kelių eismo saugumui.

1 grupė:

9.1. Vairuotojo pažymėjimai neišduodami kandidatams į vairuotojus ar neatnaujinami vairuotojams, kurie serga sunkia aritmija.

9.2. Vairuotojo pažymėjimai gali būti išduodami kandidatams į vairuotojus ar atnaujinami vairuotojams su širdies stimuliatoriumi, pateikus kompetentingos medicinos institucijos išvadą ir reguliariai atliekant medicinines apžiūras.

9.3. Išduoti ar neišduoti vairuotojo pažymėjimą kandidatams į vairuotojus ar vairuotojams, kurie skundžiasi nenormaliu arteriniu kraujospūdžiu, sprendžiama remiantis kitais apžiūros rezultatais, atsižvelgiant į galimas komplikacijas ir pavojų, kurį jos galėtų sukelti kelių eismo saugumui.

9.4. Apskritai vairuotojo pažymėjimas neišduodamas kandidatams į vairuotojus ar neatnaujinamas vairuotojams, kuriuos ramybės būsenoje ar susijaudinus gali ištikti stenokardijos priepuolis. Kandidatams į vairuotojus ar vairuotojams, kurie patyrė miokardo infarktą, vairuotojo pažymėjimai išduodami ar atnaujinami pateikus kompetentingos medicinos institucijos išvadą ir prireikus reguliariai atliekant medicinines apžiūras.

▼B

2 grupė:

9.5. Kompetentinga medicinos institucija tinkamai įvertina papildomą riziką ir pavojus, kurie kyla, kai vairuojamos prie šios grupės priskiriamos transporto priemonės.

▼M1

CUKRINIS DIABETAS

10. ►C1 Tolesniuose punktuose sunki hipoglikemija reiškia, kad ją patiriančiam asmeniui reikalinga kito asmens pagalba, o pasikartojanti hipoglikemija apibūdinama kaip antrą kartą per dvylika mėnesių pasireiškusi sunki hipoglikemija. ◄

1 grupė:

10.1. ►C1 Vairuotojo pažymėjimai gali būti išduodami cukriniu diabetu sergantiems kandidatams gauti vairuotojo pažymėjimą arba atnaujinami juo sergantiems vairuotojams. ◄ ►C1 Jei tokie asmenys gydomi vaistais, apie jų būklę turėtų būti pateikiama įgaliotojo subjekto medicininė išvada, o jų sveikata turėtų būti atitinkamai reguliariai, tačiau ne rečiau kaip kartą per penkerius metus, tikrinama. ◄

10.2. ►C1 Vairuotojo pažymėjimai neišduodami kandidatams gauti vairuotojo pažymėjimą arba neatnaujinami vairuotojams, kuriems kartojasi sunki hipoglikemija arba (ir) kurių gebėjimas atpažinti hipoglikemijos simptomus yra pablogėjęs. ◄ ►C1 Diabetu sergantis vairuotojas turėtų įrodyti, kad jis suvokia hipoglikemijos pavojų ir tinkamai kontroliuoja savo būklę. ◄

2 grupė:

10.3. ►C1 Gali būti svarstoma galimybė išduoti ir (arba) atnaujinti 2 grupės vairuotojo pažymėjimus cukriniu diabetu sergantiems vairuotojams. Jei gydoma vaistais, galinčiais sukelti hipoglikemiją (t. y. insulinu ir kai kuriomis tabletėmis), turėtų būti taikomi šie kriterijai:

— per praėjusius dvylika mėnesių neturi būti sunkios hipoglikemijos pasireiškimo atvejų,

— vairuotojas puikiai geba atpažinti hipoglikemijos simptomus,

— vairuotojas turi įrodyti galintis tinkamai kontroliuoti savo būklę reguliariais gliukozės kiekio kraujyje stebėjimais, mažiausiai du kartus per dieną ir prieš vairavimą,

— vairuotojas turi įrodyti suvokiąs hipoglikemijos pavojų,

— neturi būti jokių kitų cukrinio diabeto komplikacijų, dėl kurių būtų uždrausta vairuoti.

Be to, šiais atvejais tokie vairuotojo pažymėjimai turėtų būti išduodami atsižvelgiant į kompetentingos medicinos institucijos išvadą ir reguliaraus medicininio patikrinimo, atliekamo ne rečiau kaip kas treji metai, rezultatus. ◄

10.4. ►C1 Jei asmenį ne miego metu, net tuomet, kai jis nevairuoja, ištinka sunkios hipoglikemijos priepuolis, apie tokį priepuolį turėtų būti pranešama ir tokiu atveju turėtų būti naujai vertinama tokio asmens teisė turėti vairuotojo pažymėjimą. ◄

▼B

NEUROLOGINĖS LIGOS

11. Vairuotojo pažymėjimai neišduodami kandidatams į vairuotojus ar neatnaujinami vairuotojams, sergantiems sunkiomis nervų ligomis, išskyrus atvejus, kai prie prašymo pridedama kompetentingos medicinos institucijos išvada.

▼B

Neurologiniai sutrikimai, susiję su turinčiomis įtakos centrinei ar periferinei nervų sistemai ligomis ar chirurgine intervencija, dėl kurių atsiranda sensoriniai ar motoriniai sutrikimai, darantys poveikį pusiausvyrai bei koordinacijai, privalo būti tinkamai įvertinti atsižvelgiant į jų funkcinius padarinius ir progresavimo riziką. Jei yra ligos progresavimo rizika, vairuotojo pažymėjimai gali būti išduodami ar atnaujinami tik periodiškai įvertinant sveikatos būklę.

▼M1

EPILEPSIJA

12. Epilepsijos priepuoliai ar kiti staigūs sąmonės būsenos pakitimai kelia rimtą pavojų kelių eismo saugumui, jei jie ištinka asmenį vairuojant varikliu varomą transporto priemonę.

Epilepsija sergantis asmuo – asmuo, kuris per mažiau nei penkerius metus patyrė du ar daugiau epilepsijos priepuolių. Sukeltas epilepsijos priepuolis – atpažįstamo veiksnio, kurio galima išvengti, sukeltas priepuolis.

Asmeniui, kuris patyrė priepuolį pirmą kartą arba kurio patirtas priepuolis yra pavienis, arba kuris buvo praradęs sąmonę, rekomenduojama nevairuoti. Reikalinga specialisto ataskaita, kurioje turėtų būti nurodytas draudimo vairuoti laikotarpis ir reikalaujamos paskesnės priemonės.

►C1 Labai svarbu, kad būtų nustatytas konkretus asmens epilepsijos sindromas ir priepuolio tipas, nes to reikia siekiant tinkamai įvertinti jo vairavimo saugumą (įskaitant tolesnių priepuolių riziką) ir paskirti tinkamą gydymą. ◄ Tai turėtų padaryti neurologas.

1 grupė:

12.1. ►C1 Pagal 1 grupę įvertintų epilepsija sergančių vairuotojų teisė turėti vairuotojo pažymėjimą nuolat peržiūrima iki tol, kol priepuoliai nesikartoja bent penkerius metus. ◄

Jei asmuo serga epilepsija, jis neatitinka kriterijų gauti vairuotojo pažymėjimą, kuriam netaikomos jokios sąlygos. ►C1 Turi būti pateiktas pranešimas vairuotojo pažymėjimus išduodančiai institucijai. ◄

12.2. ►C1 Sukeltas epilepsijos priepuolis. Jei kandidatas gauti vairuotojo pažymėjimą yra patyręs žinomo provokuojamo veiksnio sukeltą epilepsijos priepuolį ir panašu, kad tas veiksnys nepasireikš vairuojant, toks asmuo gali būti pripažįstamas galinčiu vairuoti atskirais atvejais, atsižvelgiant į neurologo išvadą (jei reikėtų, vertinimas turėtų būti atliktas atsižvelgiant į kitas susijusias III priedo dalis (pavyzdžiui, poveikį išgėrus alkoholio arba sergant kitomis ligomis). ◄

12.3. ►C1 Pirmas arba vienintelis neišprovokuotas priepuolis. Kandidatas gauti vairuotojo pažymėjimą, patyręs pirmą neišprovokuotą epilepsijos priepuolį, gali būti pripažįstamas galinčiu vairuoti, jei jis nepatiria priepuolių per šešių mėnesių laikotarpį ir jei atliktas tinkamas medicininis vertinimas. ◄ ►C1 Vairuotojams, kurių ligos prognozė gera, nacionalinės valdžios institucijos gali leisti vairuoti po trumpesnio laikotarpio. ◄

12.4. Kitas sąmonės netekimas. Asmens sąmonės netekimas vertinamas atsižvelgiant į tai, ar yra rizika jam prarasti sąmonę vairuojant.

12.5. ►C1 Epilepsija. Vairuotojai arba kandidatai gauti vairuotojo pažymėjimą gali būti pripažįstami tinkamais vairuoti, jei jie per vienerių metų laikotarpį daugiau priepuolių nepatyrė. ◄

▼M1

12.6. ►C1 Tik miegant ištinkantys priepuoliai. Kandidatas gauti vairuotojo pažymėjimą arba vairuotojas, kurį priepuoliai ištinka tik miegant, gali būti pripažįstamas tinkamu vairuoti, jei nustatyta, kad laikotarpis, per kurį kartojasi tokie priepuoliai, nėra trumpesnis nei nustatytas laikotarpis, per kurį neturi būti jokių epilepsijos priepuolių. ◄ Jei epilepsijos priepuolių būna ne miego metu, vairuotojo pažymėjimas gali būti išduodamas tik tada, jei nuo paskutinio priepuolio yra praėję vieneri metai (Žr. „Epilepsija“).

12.7. ►C1 Sąmonei arba gebėjimui veikti poveikio neturintys priepuoliai. Kandidatas gauti vairuotojo pažymėjimą arba vairuotojas, kuris, be priepuolių, kurie, kaip įrodyta, neturi poveikio sąmonei ir nesukelia funkcinių sutrikimų, kitų priepuolių nėra patyręs, gali būti pripažįstamas tinkamu vairuoti, jei nustatyta, kad laikotarpis, per kurį kartojasi tokie priepuoliai, nėra trumpesnis nei nustatytas laikotarpis, per kurį neturi būti jokių epilepsijos priepuolių. Jei jis patiria kitokių priepuolių, vairuotojo pažymėjimas gali būti išduodamas tik tada, jei nuo paskutinio priepuolio yra praėję vieneri metai (žr. „Epilepsija“). ◄

12.8. ►C1 Priepuoliai, atsiradę dėl gydytojo nurodymo pakeisti arba sumažinti epilepsijos gydymą. Pacientui gali būti patariama nevairuoti nuo gydymo nutraukimo pradžios ir vėliau šešis mėnesius po gydymo nutraukimo. Jei priepuoliai atsirado gydytojo nurodymu pakeitus vaistus arba nutraukus jų vartojimą ir jei vėl pradėtas taikyti ankstesnis veiksmingas gydymas, vairavimą reikia nutraukti trims mėnesiams. ◄

12.9. Po epilepsijos gydymo tikslais atliktos operacijos. Žr. „Epilepsija“

2 grupė:

12.10. ►C1 Kandidatas gauti vairuotojo pažymėjimą per reikalaujamą epilepsijos priepuolių nebuvimo laikotarpį turėtų nevartoti vaistų nuo epilepsijos. Turi būti atliktas tinkamas medicininis patikrinimas. Išsamiu neurologiniu patikrinimu turi būti patvirtinta, kad nėra jokios susijusios smegenų patologijos, o elektroencefalogramoje neužfiksuota jokia epileptiforminė veikla. Po ūmaus epizodo turėtų būti atlikta elektroencefalograma ir tinkamas neurologinis vertinimas. ◄

12.11. ►C1 Sukeltas epilepsijos priepuolis. Jei kandidatas gauti vairuotojo pažymėjimą yra patyręs žinomo provokuojamo veiksnio sukeltą epilepsijos priepuolį ir panašu, kad tas veiksnys nepasireikš vairuojant, toks asmuo atskirais atvejais, atsižvelgiant į neurologo išvadą, gali būti pripažįstamas galinčiu vairuoti. Po ūmaus epizodo turėtų būti atlikta elektroencefalograma ir tinkamas neurologinis vertinimas.

Struktūrinį intracerebrinį sužeidimą patyrusiam asmeniui, kurio priepuolio rizika padidėjusi, neturėtų būti leidžiama vairuoti 2 grupės transporto priemonių iki tol, kol epilepsijos rizika nesumažės bent iki 2 % per metus. Prireikus vertinimas turėtų būti atliekamas atsižvelgiant į kitas susijusias III priedo dalis (pavyzdžiui, alkoholio vartojimo atveju). ◄

12.12. ►C1 Pirmasis arba vienintelis neišprovokuotas priepuolis. Po tinkamo neurologinio vertinimo pirmą neišprovokuotą epilepsijos priepuolį patyręs kandidatas gauti vairuotojo pažymėjimą gali būti pripažįstamas galinčiu vairuoti, jei per penkerius metus nepatyrė daugiau priepuolių ir to pasiekė nevartodamas vaistų nuo epilepsijos. Vairuotojams, kurių ligos prognozė gera, nacionalinės valdžios institucijos gali leisti vairuoti po trumpesnio laikotarpio. ◄

12.13. Kitas sąmonės netekimas. Asmens sąmonės netekimas vertinamas atsižvelgiant į tai, ar yra rizika jam prarasti sąmonę vairuojant. Sąmonės netekimo rizika turėtų būti 2 % per metus arba mažesnė.

▼M1

12.14. ►C1 Epilepsija. Reikia 10 metų nebepatirti daugiau priepuolių nevartojant vaistų nuo epilepsijos. Nacionalinės valdžios institucijos vairuotojams, kurių ligos prognozė gera, gali leisti vairuoti po trumpesnio laikotarpio. Tai taikoma ir jaunuolių epilepsijos atveju.

Tam tikri sutrikimai (pavyzdžiui, arterijų ir venų ydingas susiformavimas arba intracerebrinė hemoragija) padidina priepuolių riziką, net jei priepuolių dar nepatirta. Tokiu atveju kompetentinga medicinos institucija turėtų atlikti vertinimą; vairuotojo pažymėjimas gali būti išduodamas tik tada, jei priepuolio rizika yra 2 % per metus arba mažesnė. ◄

▼B

PSICHINIAI SUTRIKIMAI

1 grupė:

13.1. Vairuotojo pažymėjimai neišduodami kandidatams į vairuotojus ar neatnaujinami vairuotojams, turintiems:

— sunkių psichinių sutrikimų, įgimtų ar sukeltų ligos, traumų ar neurochirurginių operacijų,

— sunkų protinį atsilikimą,

— sunkių elgesio sutrikimų dėl senėjimo proceso; arba asmenybės sutrikimų, kurie labai trikdo nuovoką, elgesį ar sugebėjimą prisitaikyti,

išskyrus atvejus, kai kartu su prašymu pateikiama kompetentingos medicinos institucijos išvada ir prireikus reguliariai atliekant medicinines apžiūras.

2 grupė:

13.2. Kompetentinga medicinos institucija tinkamai įvertina papildomą riziką ir pavojus, kurie kyla, kai vairuojamos prie šios grupės priskiriamos transporto priemonės.

ALKOHOLIS

14. Alkoholio vartojimas kelia didžiulį pavojų kelių eismo saugumui. Atsižvelgiant į problemos mastą, medikai turi būti ypač budrūs.

1 grupė:

14.1. Vairuotojo pažymėjimai neišduodami kandidatams į vairuotojus ar neatnaujinami vairuotojams, priklausomiems nuo alkoholio arba negalintiems susilaikyti negėrus ir nevairavus esant neblaiviems.

Praėjus įrodytam abstinencijos laikotarpiui ir pateikus kompetentingos medicinos institucijos išvadą bei reguliariai atliekant medicinines apžiūras, vairuotojo pažymėjimai gali būti išduodami kandidatams į vairuotojus ar atnaujinami vairuotojams, kurie praeityje buvo priklausomi nuo alkoholio.

2 grupė:

14.2. Kompetentinga medicinos institucija tinkamai įvertina papildomą riziką ir pavojus, kurie kyla, kai vairuojamos prie šios grupės priskiriamos transporto priemonės.

▼B

NARKOTIKAI IR VAISTAI

15. Piktnaudžiavimas:

Vairuotojo pažymėjimai neišduodami kandidatams į vairuotojus ar neatnaujinami vairuotojams, kurie priklauso nuo psichotropinių medžiagų arba nuo jų nepriklauso, bet reguliariai jomis piktnaudžiauja, nesvarbu, kokios kategorijos vairuotojo pažymėjimo yra prašoma.

Reguliarus vartojimas:

1 grupė:

15.1. Vairuotojo pažymėjimai neišduodami kandidatams į vairuotojus ar neatnaujinami vairuotojams, kurie reguliariai bet kokia forma vartoja psichotropines medžiagas, galinčias trukdyti saugiai vairuoti, kai suvartotas kiekis gali turėti neigiamą poveikį vairavimui. Tai taikoma ir visiems kitiems vaistams ar vaistų deriniams, turintiems poveikį gebėjimui vairuoti.

2 grupė:

15.2. Kompetentinga medicinos institucija tinkamai įvertina papildomą riziką ir pavojus, kurie kyla, kai vairuojamos prie šios grupės priskiriamos transporto priemonės.

INKSTŲ SUTRIKIMAI

1 grupė:

16.1. Vairuotojo pažymėjimai gali būti išduodami kandidatams į vairuotojus ar atnaujinami vairuotojams, sergantiems sunkiu inkstų nepakankamumu, pateikus kompetentingos medicinos institucijos išvadą ir reguliariai atliekant medicinines apžiūras.

2 grupė:

16.2. Išskyrus išskirtinius atvejus, kurie tinkamai pagrindžiami kompetentingos medicinos institucijos išvada ir reguliariai atliekant medicinines apžiūras, vairuotojo pažymėjimai neišduodami kandidatams į vairuotojus ar neatnaujinami vairuotojams, sergantiems sunkiu ir nepagydomu inkstų nepakankamumu.

KITOS NUOSTATOS

1 grupė:

17.1. Pateikus kompetentingos medicinos institucijos išvadą ir prireikus reguliariai atliekant medicinines apžiūras, vairuotojo pažymėjimai gali būti išduodami kandidatams į vairuotojus ar atnaujinami vairuotojams, kuriems buvo persodinti organai ar įdėtas dirbtinis organas, darantys poveikį gebėjimui vairuoti.

2 grupė:

17.2. Kompetentinga medicinos institucija tinkamai įvertina papildomą riziką ir pavojus, kurie kyla, kai vairuojamos prie šios grupės priskiriamos transporto priemonės.

18. Paprastai tais atvejais, kai kandidatai į vairuotojus ar vairuotojai turi bet kokių kitų sutrikimų, neišvardytų pirmesniame punkte, bet tikėtina, kad jie gali sukelti funkcinių sutrikimų, keliančių pavojų saugiam vairavimui, vairuotojo pažymėjimai neišduodami ar neatnaujinami, išskyrus atvejus, kai kartu su prašymu pateikiama kompetentingos medicinos institucijos išvada ir prireikus reguliariai atliekant medicinines apžiūras.

▼B

IV PRIEDAS

MINIMALŪS REIKALAVIMAI PRAKTINIO VAIRAVIMO EGZAMINUS VYKDANTIEMS ASMENIMS

1. **Kompetencija, kurios reikalaujama iš vairavimo egzaminuotojo**

1.1. Asmuo, įgaliotas atlikti kandidato motorinės transporto priemonės vairavimo praktinį įvertinimą, privalo turėti žinių, įgūdžių ir išmanymą, susijusius su 1.2–1.6 punktuose išvardytais klausimais.

1.2. Egzaminuotojas privalo turėti pakankamą kompetenciją kandidato, norinčio gauti atitinkamos kategorijos vairuotojo pažymėjimą, laikomam egzaminui įvertinti.

1.3. Vairavimo žinios ir išmanymas bei vertinimas:

— vairavimo elgsenos teorija;

— pavojaus įžvelgimas ir avarijos išvengimas;

— programa, kuria grindžiami vairavimo egzamino reikalavimai;

— vairavimo egzamino reikalavimai;

— atitinkami teisės aktai, susiję su keliais ir eismu, įskaitant atitinkamus ES ir nacionalinės teisės aktus bei aiškinamąsias gaires;

— vertinimo teorija ir metodai;

— saugus vairavimas.

1.4. Vertinimo įgūdžiai:

— sugebėjimas atidžiai sekti, stebėti ir vertinti bendrą kandidato elgesį vairuojant, visų pirma:

— teisingą ir visapusišką pavojingų situacijų atpažinimą;

— tokių situacijų priežasties ir galimų padarinių nustatymą;

— įgytą kompetenciją ir klaidų pripažinimą;

— vertinimo pastovumą ir nuoseklumą.

— greitas informacijos įsisavinimas ir esminių dalykų pateikimas;

— numatymas į priekį, potencialių problemų atpažinimas ir strategijų joms išspręsti kūrimas;

— konstruktyvių atsiliepimų savalaikis pateikimas.

1.5. Asmeniniai vairavimo įgūdžiai:

— Asmuo, įgaliotas vykdyti praktinį vairavimo egzaminą atitinkamos kategorijos vairuotojo pažymėjimui gauti privalo sugebėti vairuoti tos rūšies motorinę transporto priemonę pagal atitinkamai aukštus reikalavimus.

▼B

1.6. Paslaugų kokybė:

— apibrėžti ir paaiškinti, ko kandidatas gali tikėtis egzamino metu;

— aiškiai pateikti informaciją, pasirenkant klausytojams tinkamą turinį, stilių, kalbą ir kontekstą, bei atsakyti į kandidatų klausimus;

— pateikti aiškius atsiliepimus apie egzamino rezultatus;

— elgtis su kandidatais pagarbiai ir juos vienodai vertinti.

1.7. Žinios apie transporto priemonės technines ir fizines savybes

— žinios apie transporto priemonių, ypač motociklų ir sunkiasvorių transporto priemonių, technines savybes, pavyzdžiui, vairo valdymo mechanizmą, padangas, stabdžių sistemą, žibintus;

— apkrovos sauga;

— žinios apie transporto priemonės fizines savybes, pavyzdžiui, greitį, trintį, dinamiką, energiją.

1.8. Vairavimas naudojant mažai kuro ir nekenkiant aplinkai.

2. **Bendrosios sąlygos**

2.1. B kategorijos vairavimo egzaminuotojas:

a) turi turėti ne mažiau kaip 3 metų B kategorijos vairavimo egzaminuotojo kvalifikaciją;

b) privalo būti ne jaunesnis kaip 23 metų;

c) turi būti sėkmingai įgijęs šio priedo 3 punkte nurodytą pradinę kvalifikaciją ir vėliau lankęs kokybės užtikrinimo bei kvalifikacijos kėlimo priemones, nurodytas šio priedo 4 punkte;

d) turi būti užbaigęs profesinį mokymąsi, kuris suteikia bent jau 1985 m. liepos 16 d. Tarybos sprendime 85/368/EEB dėl Europos bendrijos valstybių narių profesinio mokymo kvalifikacijų palyginamumo ([1]) apibrėžtą 3 lygį;

e) tuo pačiu metu negali dirbti instruktoriumi vairavimo mokykloje.

2.2. Kitų kategorijų vairavimo egzaminuotojai:

a) privalo turėti atitinkamos kategorijos vairuotojo pažymėjimą arba turėti lygiavertes žinias, įgytas atitinkamos profesinės kvalifikacijos srityje;

b) turi būti sėkmingai įgijęs šio priedo 3 punkte nurodytą pradinę kvalifikaciją ir vėliau lankęs kokybės užtikrinimo bei kvalifikacijos kėlimo priemones, nurodytas šio priedo 4 punkte;

c) turi turėti ne mažiau kaip 3 metų B kategorijos vairavimo egzaminuotojo kvalifikaciją; šio periodo galima nesilaikyti, jei atitinkamas egzaminuotojas gali įrodyti, kad:

— turi ne mažiau kaip 5 metus atitinkamos kategorijos vairuotojo patirties arba

([1]) OL L 199, 1985 7 31, p. 56.

▼B

— turi aukštesnius reikalavimus atitinkančių vairavimo sugebėjimų, negu yra būtina norint gauti vairuotojo pažymėjimą, teorinį ir praktinį įvertinimą, dėl kurio tas reikalavimas tampa nebūtinas;

d) turi būti užbaigęs profesinį mokymąsi, kuris suteikia bent jau Tarybos sprendime 85/368/EEB apibrėžtą 3 lygį;

e) tuo pačiu metu negali dirbti instruktoriumi vairavimo mokykloje.

2.3. *Atitikmenys*

2.3.1. Valstybės narės gali įgalioti egzaminuotoją vykdyti vairavimo egzaminus AM, A1, A2 ir A kategorijoms, po to, kai jis įgis 3 punkte apibrėžtą pradinę kvalifikaciją vienai iš šių kategorijų.

2.3.2. Valstybės narės gali įgalioti egzaminuotoją vykdyti vairavimo egzaminus C1, C, D1 ir D kategorijoms, po to, kai jis įgis 3 punkte apibrėžtą pradinę kvalifikaciją vienai iš šių kategorijų.

2.3.3. Valstybės narės gali įgalioti egzaminuotoją vykdyti vairavimo egzaminus BE, C1E, CE, D1E ir DE kategorijoms, po to, kai jis įgis 3 punkte apibrėžtą pradinę kvalifikaciją vienai iš šių kategorijų.

3. **Pradinė kvalifikacija**

3.1. *Pradinis mokymas*

3.1.1. Prieš tai, kai asmenį galima įgalioti vykdyti vairavimo egzaminus, tas asmuo turi patenkinamai užbaigti tokią mokymo programą, kokią valstybė narė gali nurodyti, siekiant įgyti 1 punkte nustatytą kompetenciją.

3.1.2. Valstybės narės turi nuspręsti, ar konkrečios mokymo programos turinys bus susijęs su įgaliojimu vykdyti vairavimo egzaminus vienos ar daugiau nei vienos kategorijos vairuotojo pažymėjimui gauti.

3.2. *Egzaminai*

3.2.1. Prieš tai, kai asmenį galima įgalioti vykdyti vairavimo egzaminus, tas asmuo turi pademonstruoti žinių, išmanymo, įgūdžių ir tinkamumo patenkinamą lygį 1 punkte išvardytų klausimų atžvilgiu.

3.2.2. Valstybės narės vykdo egzaminavimo procesą, kurio metu tinkamu pedagoginiu metodu įvertinama 1 punkte, ypač jos 1.4 punkte, apibrėžta asmens kompetencija. Egzaminavimo procesas turi apimti teorinį ir praktinį elementus. Tam tikrais atvejais gali būti naudojamas įvertinimas kompiuteriu. Kiekviena valstybė narė savo nuožiūra parenka konkrečius egzaminavimo ir įvertinimų egzaminų metu pobūdį bei trukmę.

3.2.3. Valstybės narės turi nuspręsti, ar konkretaus egzamino turinys bus susijęs su įgaliojimu vykdyti vairavimo egzaminus vienos ar daugiau nei vienos kategorijos vairuotojo pažymėjimui gauti.

4. **Kokybės užtikrinimas ir periodinis mokymas**

4.1. *Kokybės užtikrinimas*

4.1.1. Valstybės narės parengia kokybės užtikrinimo priemones, siekiant įtvirtinti vairavimo egzaminuotojų standartus.

▼B

4.1.2. Kokybės užtikrinimo priemonės turėtų apimti egzaminuotojų priežiūrą darbe, jų tolesnį mokymą ir naują akreditavimą, nuolatinį profesinį tobulinimąsi ir jų vykdytų vairavimo egzaminų rezultatų periodišką peržiūrą.

4.1.3. Valstybės narės turi numatyti, kad kiekvienas egzaminuotojas būtų metus prižiūrimas, panaudojant 4.1.2 punkte išvardytas kokybės užtikrinimo priemones. Be to, valstybės narės turi numatyti, kad kartą per penkerius metus kiekvienas egzaminuotojas būtų stebimas vykdant egzaminus, iš viso mažiausiai pusę dienos, leisdamas stebėti keletą egzaminų. Nustačius problemas turėtų būti imamasi koregavimo veiksmų. Priežiūrą atliekantis asmuo turi būti tuo tikslu įgaliotas valstybės narės.

4.1.4. Tais atvejais, kai egzaminuotojas yra įgaliotas vykdyti vairavimo egzaminus daugiau nei vienai kategorijai, valstybės narės gali numatyti, kad priežiūros reikalavimo, susijusio su egzaminais vienai kategorijai, įvykdymas atitinka šito reikalavimo įvykdymą daugiau nei vienai kategorijai.

4.1.5. Darbą vairavimo egzamino metu turi stebėti ir prižiūrėti valstybės narės įgaliota institucija, siekdama užtikrinti teisingą ir nuoseklų įvertinimo atlikimą.

4.2. *Periodinis mokymas*

4.2.1. Valstybės narės numato, jog tam, kad vairavimo egzaminuotojai išlaikytų įgaliojimus, nepaisant kategorijų, kurioms jie yra akredituoti, jie turi lankyti:

— būtinus reguliarius periodinius mokymo kursus, iš viso keturias dienas per dvejų metų laikotarpį, kad:

— išlaikytų ir atnaujintų būtinas žinias ir egzaminavimo įgūdžius;

— įgytų naujos kompetencijos, kuri yra būtina vykdant jų profesinę veiklą;

— užtikrintų, kad egzaminuotojas toliau vykdo egzaminus laikydamasis teisingų ir vieningų reikalavimų;

— būtinus reguliarius periodinius mokymo kursus, iš viso ne mažiau kaip penkias dienas per penkerių metų laikotarpį, kad:

— įgytų ir išlaikytų būtinus praktinius vairavimo įgūdžius.

4.2.2. Valstybės narės imasi atitinkamų priemonių, siekdamos užtikrinti, kad tiems egzaminuotojams, kurių darbas vietos kokybės užtikrinimo sistemos buvo įvertintas labai blogai, būtų nedelsiant suteikiamas konkretus mokymas.

4.2.3. Periodinis mokymas gali būti informavimo, mokymo klasėje, tradicinio ar elektroninio mokymo formos ir teikiamas individualiai ar grupėms. Jis gali apimti tuos naujo akreditavimo reikalavimus, kuriuos valstybės narės laiko tinkamais.

4.2.4. Tais atvejais, kai egzaminuotojas yra įgaliotas vykdyti vairavimo egzaminus daugiau nei vienai kategorijai, valstybės narės gali numatyti, kad periodiško mokymo reikalavimo, susijusio su egzaminais vienai kategorijai, įvykdymo pakanka ir daugiau nei vienai kategorijai, jei įvykdoma 4.2.5 punkte nustatyta sąlyga.

4.2.5. Jei egzaminuotojas 24 mėnesius nevykdė egzaminų tam tikrai kategorijai, prieš tai, kai jam leidžiama vykdyti vairavimo egzaminus tai kategorijai, atliekamas atitinkamas jo naujas įvertinimas. Šis naujas įvertinimas gali būti atliekamas kaip 4.2.1 punkte nustatyto reikalavimo dalis.

▼B

5. **Įgytos teisės**

5.1. Įgaliotiems vykdyti vairavimo egzaminus asmenims valstybės narės gali leisti prieš pat įsigalint šioms nuostatoms toliau vykdyti vairavimo egzaminus, nepaisant to, kad jie nebuvo įgalioti pagal 2 dalyje nustatytas bendrąsias sąlygas ar 3 punkte numatytą pradinės kvalifikacijos procesą.

5.2. Nepaisant to, šiems egzaminuotojams taikomos 4 punkte nustatytos reguliarios priežiūros ir kokybės užtikrinimo priemonės.

▼B

V PRIEDAS

VAIRUOTOJŲ MOKYMO IR EGZAMINAVIMO MINIMALŪS REIKALAVIMAI JUNGINIAMS, KAIP APIBRĖŽTA 4 STRAIPSNIO 4 DALIES B PUNKTO ANTROJE PASTRAIPOJE

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, skirtų:

   — tvirtinti ir prižiūrėti 7 straipsnio 1 dalies d punkte numatytą mokymą arba

   — organizuoti 7 straipsnio 1 dalies d punkte numatytą įgūdžių ir elgsenos patikrinimo egzaminą.

2.1. Vairuotojų mokymo trukmė

   — ne mažiau kaip 7 valandos.

3. Vairuotojų mokymo turinys

   Vairuotojų mokymas apima žinias, įgūdžius ir elgseną, kaip aprašyta II priedo 2 ir 7 punktuose. Ypatingas dėmesys skiriamas:

   — transporto priemonės judėjimo dinamikai, saugos kriterijams, vilkikui ir priekabai (sukabinimo mechanizmui), tinkamam pakrovimui ir saugos detalėms;

   praktinė dalis apima šiuos veiksmus: greitinimą, lėtinimą, važiavimą atbuline eiga, stabdymą, stabdymo atstumą, eismo juostų keitimą, stabdymą/-kliūties išvengimą, priekabos nukrypimą, priekabos atkabinimą ir sukabinimą su motorine transporto priemone, pastatymą;

   — Kiekvienas mokymo dalyvis turi atlikti praktinę dalį ir pademonstruoti savo įgūdžius bei elgseną viešame kelyje;

   — Mokymui naudojami transporto priemonių junginiai turi atitikti tą vairuotojo pažymėjimo kategoriją, kurią gauti dalyviai siekia.

4. Įgūdžių ir elgsenos patikrinimo egzamino trukmė ir turinys

Egzamino trukmė ir nuvažiuotas atstumas turi būti pakankami, kad būtų galima įvertinti 3 punkte nustatytus įgūdžius ir elgseną.

▼B

VI PRIEDAS

VAIRUOTOJŲ MOKYMO IR EGZAMINAVIMO MINIMALŪS REIKALAVIMAI A KATEGORIJOS MOTOCIKLAMS (NUOSEKLUS PERĖJIMAS)

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, skirtų:

   — tvirtinti ir prižiūrėti 7 straipsnio 1 dalies c punkte numatytą mokymą arba

   — organizuoti 7 straipsnio 1 dalies c punkte numatytą įgūdžių ir elgsenos patikrinimo egzaminą.

2. Vairuotojų mokymo trukmė

   — ne mažiau kaip 7 valandos.

3. Vairuotojų mokymo turinys

   — Vairuotojų mokymas apima visus II priedo 6 punkte nurodytus aspektus:

   — Kiekvienas mokymo dalyvis turi atlikti praktines mokymo dalis ir pademonstruoti savo įgūdžius bei elgseną viešuose keliuose.

   — Mokymui naudojami motociklai turi atitikti tą vairuotojo pažymėjimo kategoriją, kurią gauti dalyviai siekia.

4. Įgūdžių ir elgsenos patikrinimo egzamino trukmė ir turinys

Egzamino trukmė ir nuvažiuotas atstumas turi būti pakankami, kad būtų galima įvertinti šio priedo 3 punkte nustatytus įgūdžius ir elgseną.

▼B

VII PRIEDAS

A dalis

PANAIKINTA DIREKTYVA SU PAKEITIMAIS

(nurodyta 17 straipsnyje)

Tarybos direktyva 91/439/EEB ([1])	OL L 237,1991 8 24, p. 1
Tarybos direktyva 94/72/EB	OL L 337, 1994 12 24, p. 86
Tarybos direktyva 96/47/EB	OL L 235, 1996 9 17, p. 1
Tarybos direktyva 97/26/EB	OL L 150, 1997 6 7, p. 41
Komisijos direktyva 2000/56/EB	OL L 237, 2000 9 21, p. 45
Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/59/EB, tik 10 straipsnio 2 dalis	OL L 226, 2003 9 10, p. 4
Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1882/2003, tik II priedo 24 punktas	OL L 284, 2004 10 31, p. 1

([1]) Direktyva 91/439/EEB taip pat buvo pakeista šiuo aktu, kuris nebuvo panaikintas: 1994 m. Stojimo aktas.

B dalis

PERKĖLIMO Į NACIONALINĘ TEISĘ IR TAIKYMO TERMINAI

(nurodyti 17 straipsnyje)

Direktyva	Perkėlimo terminas	Taikymo data
Direktyva 91/439/EEB	1994 m. liepos 1 d.	1996 m. liepos 1 d.
Direktyva 94/72/EB	-	1995 m. sausio 1 d.
Sprendimas 96/427/EB	-	1996 m. liepos 16 d.
Direktyva 96/47/EB	1996 m. liepos 1 d.	1996 m. liepos 1 d.
Direktyva 97/26/EB	1998 m. sausio 1 d.	1998 m. sausio 1 d.
Direktyva 2000/56/EB	2003 m. rugsėjo 30 d.	2003 m. rugsėjo 30 d., 2008 m. rugsėjo 30 d. (II priedo 6.2.5 punktas) ir 2013 m. rugsėjo 30 d. (II priedo 5.2. punktas)
Direktyva 2003/59/EB	2006 m. rugsėjo 10 d.	2008 m. rugsėjo 10 d. (keleivinis transportas) ir 2009 m. rugsėjo 10 d. (krovininis transportas)

▼B

VIII PRIEDAS

KORELIACIJOS LENTELĖ

Tarybos direktyva 91/439/EEB	Ši direktyva
1 straipsnio 1 dalies pirmas sakinys	1 straipsnio 1 dalies pirmas sakinys
1 straipsnio 1 dalies antras sakinys	-
-	1 straipsnio 2 dalis
1 straipsnio 2 dalis	2 straipsnio 1 dalis
-	2 straipsnio 2 dalis
1 straipsnio 3 dalis	-
2 straipsnio 1 dalis	1 straipsnio 1 dalies antras sakinys
2 straipsnio 2 dalis	3 straipsnio 1 dalis
	3 straipsnio 2 dalis
	3 straipsnio 3 dalis
2 straipsnio 3 dalis	-
2 straipsnio 4 dalis	-
3 straipsnio 1 dalies 1 pastraipos įvadiniai žodžiai	4 straipsnio 1 dalies pirmas sakinys
-	4 straipsnio 2 dalies pirma įtrauka
-	4 straipsnio 2 dalies antra įtrauka
3 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos pirma įtrauka	4 straipsnio 3 dalies pirma įtrauka
3 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos antra įtrauka	4 straipsnio 4 dalies b punkto pirma pastraipa
3 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos trečia įtrauka	4 straipsnio 4 dalies b punkto antra pastraipa
3 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos ketvirta įtrauka	4 straipsnio 4 dalies c punktas
3 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos penkta įtrauka	4 straipsnio 4 dalies f punktas
3 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos šešta įtrauka	4 straipsnio 4 dalies g punktas
3 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos septinta įtrauka	4 straipsnio 4 dalies j punktas
3 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos aštunta įtrauka	4 straipsnio 4 dalies k punktas
3 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos įvadiniai žodžiai	-
3 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos pirma įtrauka	4 straipsnio 3 dalies a punktas
3 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos antra įtrauka	4 straipsnio 4 dalies a punktas

▼B

Tarybos direktyva 91/439/EEB	Ši direktyva
3 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos trečia įtrauka	4 straipsnio 4 dalies d punktas
3 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos ketvirta įtrauka	4 straipsnio 4 dalies e punktas
3 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos penkta įtrauka	4 straipsnio 4 dalies h punktas
3 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos šeštos įtraukos įvadiniai žodžiai	4 straipsnio 4 dalies i punktas
3 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos šeštos įtraukos pirma subįtrauka	-
3 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos šeštos įtraukos antra subįtrauka	-
3 straipsnio 3 dalies įvadiniai žodžiai	-
3 straipsnio 3 dalies pirma įtrauka	4 straipsnio 1 dalies trečias sakinys
3 straipsnio 3 dalies antros įtraukos pirma pastraipa	4 straipsnio 3 dalies antra įtrauka
3 straipsnio 3 dalies antros įtraukos antra pastraipa	-
3 straipsnio 3 dalies trečia įtrauka	4 straipsnio 3 dalies pirma įtrauka
3 straipsnio 3 dalies ketvirta įtrauka	4 straipsnio 4 dalies pirma įtrauka
3 straipsnio 3 dalies penkta įtrauka	4 straipsnio 4 dalies antra įtrauka
-	4 straipsnio 3 dalis
3 straipsnio 4 dalis	-
3 straipsnio 5 dalis	-
3 straipsnio 6 dalis	4 straipsnio 5 dalies pirmas sakinys
-	4 straipsnio 5 dalies antras sakinys
4 straipsnis	5 straipsnis
5 straipsnio 1 dalis	6 straipsnio 1 dalis
5 straipsnio 1 dalies a punktas	6 straipsnio 1 dalies a punktas
5 straipsnio 1 dalies b punktas	6 straipsnio 1 dalies b punktas
5 straipsnio 2 dalies įvadiniai žodžiai	6 straipsnio 2 dalies įvadiniai žodžiai
5 straipsnio 2 dalies a punktas	6 straipsnio 2 dalies a punktas
5 straipsnio 2 dalies b punktas	6 straipsnio 2 dalies b punktas

▼B

Tarybos direktyva 91/439/EEB	Ši direktyva
-	6 straipsnio 2 dalies c punktas
-	6 straipsnio 2 dalies d punktas
-	6 straipsnio 2 dalies e punktas
-	6 straipsnio 2 dalies f punktas
5 straipsnio 3 dalis	-
5 straipsnio 4 dalis	6 straipsnio 4 dalis
6 straipsnio 1 dalies įvadiniai žodžiai	4 straipsnio 1 dalies antras sakinys
6 straipsnio 1 dalies a punkto pirma įtrauka	4 straipsnio 3 dalies a punkto trečia įtrauka
6 straipsnio 1 dalies a punkto antra įtrauka	4 straipsnio 4 dalies a punkto antra įtrauka
6 straipsnio 1 dalies b punkto pirma įtrauka	4 straipsnio 3 dalies b punkto antra įtrauka
	4 straipsnio 3 dalies c punkto antra įtrauka
6 straipsnio 1 dalies b punkto antros įtraukos pirma alternatyva	4 straipsnio 4 dalies b punkto penkta pastraipa
6 straipsnio 1 dalies b punkto antros įtraukos antra alternatyva	4 straipsnio 4 dalies c punkto antra įtrauka
6 straipsnio 1 dalies b punkto trečios įtraukos pirma ir antra alternatyvos	4 straipsnio 4 dalies g punkto antra įtrauka
6 straipsnio 1 dalies b punkto trečios įtraukos trečia ir ketvirta alternatyvos	4 straipsnio 4 dalies e punkto trečia įtrauka
6 straipsnio 1 dalies c punkto pirmos įtraukos pirma ir antra alternatyvos	4 straipsnio 4 dalies k punkto antra įtrauka
6 straipsnio 1 dalies c punkto pirmos įtraukos trečia ir ketvirta alternatyvos	4 straipsnio 4 dalies i punkto antra įtrauka
6 straipsnio 2 dalis	4 straipsnio 6 dalies pirma pastraipa
-	4 straipsnio 6 dalies antra pastraipa
6 straipsnio 3 dalis	4 straipsnio 6 dalies trečia ir ketvirta pastraipos
7 straipsnio 1 dalies įvadiniai žodžiai	7 straipsnio 1 dalies įvadiniai žodžiai
7 straipsnio 1 dalies a punktas	7 straipsnio 1 dalies a punktas
-	7 straipsnio 1 dalies b punktas
-	7 straipsnio 1 dalies c punktas
-	7 straipsnio 1 dalies d punktas
7 straipsnio 1 dalies b punktas	7 straipsnio 1 dalies e punktas

▼B

Tarybos direktyva 91/439/EEB	Ši direktyva
7 straipsnio 2 dalis	-
7 straipsnio 3 dalis	-
-	7 straipsnio 2 dalis
-	7 straipsnio 3 dalis
7 straipsnio 4 dalis	7 straipsnio 4 dalis
7 straipsnio 5 dalis	7 straipsnio 5 dalies a punktas
-	7 straipsnio 5 dalies b punktas
-	7 straipsnio 5 dalies c punktas
—	7 straipsnio 5 dalies d punktas
7a straipsnio 1 dalis	-
7a straipsnio 2 dalis	8 straipsnis
7b straipsnis	9 straipsnis
-	10 straipsnis
8 straipsnis	11 straipsnis
9 straipsnis	12 straipsnis
10 straipsnis	13 straipsnio 1 dalis
-	13 straipsnio 2 dalis
11 straipsnis	14 straipsnis
12 straipsnio 1 dalis	-
12 straipsnio 2 dalis	-
12 straipsnio 3 dalis	15 straipsnis
-	16 straipsnis
13 straipsnis	17 straipsnio pirma pastraipa
-	17 straipsnio antra pastraipa
-	18 straipsnis
14 straipsnis	19 straipsnis
I priedas	-
Ia priedas	I priedas
II priedas	II priedas
III priedas	III priedas
-	IV priedas
-	V priedas
-	VI priedas